

2^e programmarapportage 2020

Colofon:
Gemeente Sittard-Geleen
Concern
Postbus 18
6130 AA Sittard
Inlichtingen: tel 14 046

Inhoudsopgave

BESTUURSSAMENVATTING	5
LEESWIJZER	7
1. CORONAPARAGRAAF.....	9
2. ACTUALISATIE FINANCIEEL PERSPECTIEF	15
3. BESLISPUNTEN	29
4. ONTWIKKELINGEN PER PROGRAMMA	31
5. VOORTGANG GROTE DOSSIERS.....	61
BIJLAGE 1: BEGROTINGSWIJZIGINGEN (KREDIETVOTERING / ADMINISTRATIEVE CORRECTIES)	71
BIJLAGE 2: OVERZICHT GEBRUIKTE AFKORTINGEN.....	72

Bestuurssamenvatting

De tweede rapportage heeft een wat ander karakter dan dat we bij de inrichting van de p en c cyclus 2020 konden voorzien. In de structuur van deze rapportage gaat dat terugkomen. De rapportage bestaat uit vier blokken : Corona, financieel perspectief, inclusief kaders voor nieuw beleid, de ontwikkelingen per programma en de voortgangsrapportage grote dossiers.

Voor de impact van alles wat met **Corona** te maken heeft is in deze rapportage een afzonderlijke paragraaf opgenomen. Wij gaan er van uit dat alle financiële consequenties volledig door het Rijk worden gecompenseerd. Het kabinet trekt € 566 miljoen uit voor gemeenten, provincies en waterschappen die door de uitbraak van het virus inkomsten zijn misgelopen of andere financiële schade hebben. Het geld is bedoeld om de dienstverlening naar burgers overeind te houden en gederfde inkomsten te compenseren. Wat dit precies voor ons gaat betekenen is nu nog niet bekend. In de volgende rapportages wordt hier meer specifiek op ingegaan.

Voor het **financieel perspectief** hebben we in de eerste rapportage een aantal prognoses afgegeven. Deze zijn nader onderzocht en beoordeeld op basis van onze begrotingskaders. Daar is gaandeweg de tijd nog een aantal posten bijgekomen. Het negatieve beeld moet helaas naar de tweede rapportage worden doorgetrokken en is op een aantal punten verder verslechterd. De invoering van de omgevingswet, uitbreiding van het dienstenpakket schuldhelpverlening, kosten voor jeugdzorg en Wmo zijn de grootste nadelige posten. Voordelig zijn de bijdrage aan de veiligheidsregio en het vervallen van de stelpost voor de overhead van het SSC-ZL. Per saldo bedraagt het tekort tussen de € 2,5 en € 3 miljoen. Blijft dus de noodzaak om de begroting wel reëel en structureel sluitend te laten zijn. Daarom is in deze rapportage gekeken naar een aantal maatregelen om nadelige financiële ontwikkelingen om te buigen. Zo is een eerste prognose van een voordelige bijstelling van de meicirculaire meegenomen, wordt het onderdeel jeugd nader bezien op uitvoering en aanbod van voorzieningen, is het tempo van de planning van het investeringsprogramma bijgesteld en worden de extra kosten voor schuldhelpverlening binnen het participatiebedrijf opgelost. Resteert dat plussen en minnen in de saldi van de jaarschijven met de algemene reserve worden verrekend. In het vier jaren perspectief heeft dit nauwelijks impact op het saldo van de algemene reserve. Omdat we eigenlijk zo veel als mogelijk van de algemene reserve willen afblijven worden in de 3^e rapportage alle bestemmingsreserves tegen het licht gehouden en heroverwogen. Bedragen die vrijvallen komen ten gunste van de algemene reserve. Als we het financieel perspectief samenvatten, is er sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting met minimaal € 40 mln. investeringsruimte.

De **richtingen voor nieuw beleid** worden ingegeven door een viertal onderdelen : de keuzes die we als gemeente willen maken vanuit 1) het coalitieakkoord en het addendum daarop, vanuit 2) het bestuurlijk afsprakenkader zoals in voorbereiding is met de provincie, vanuit 3) de Toekomstvisie 2030 die we onder begeleiding van Pantopicon samen met onze stakeholders aan het ontwikkelen zijn en tot slot vanuit 4) het Interbestuurlijk programma. Omdat we dit graag vanuit de integraliteit willen doen en deze vier onderdelen in hun uitwerking nog niet allemaal even ver zijn, volstaan we nu met het koppelen van de beschikbare middelen uit het investeringsprogramma aan de genoemde 4 onderdelen. In de uitwerking van de begroting 2021 gaan we deze onderdelen verder invullen en ter besluitvorming voorleggen.

Intussen hebben wij op basis van eerdere raadsbesluiten en/ of aansluitend op het coalitieakkoord Samen Duurzaam en het Addendum doorgewerkt aan een aantal lopende dossiers. Concreet betreft het de dossiers muziekonderwijs, centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht en het project zwem- en schaatsvoorzieningen. De voorbereidingen zijn inmiddels zo ver gevorderd dat wij nu een volgende stap in de besluitvorming willen zetten om de uitvoering verder vorm te kunnen geven.

Tot slot gaan we vanuit het nieuwe normaal door met het reguliere werk en de uitvoering van reeds geplande en gevoteerde kredieten en daarmee ook met het vervullen van de opgaven van en het leveren van diensten door onze gemeente. De **programmabladen** laten de belangrijkste ontwikkelingen zien die op dit moment bekend zijn. Verder wordt de voortgang geschetst van de 10 meest belangrijke dossiers.

Sittard-Geleen, 2 juni 2020

Leeswijzer

In deze rapportage wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende punten:

1. Coronaparagraaf
2. Actualisatie financieel perspectief
3. Beslispunten
4. Ontwikkelingen per programma
5. Voortgang grote dossiers

Wij starten deze rapportage met het geven van een eerste beeld van de gevolgen van de coronacrisis voor onze beleidsterreinen en interne bedrijfsvoering.

Vervolgens staat in hoofdstuk 2 de actualisatie van het financieel perspectief centraal. Hierbij geven wij aan welke uitgangspunten wij hebben gehanteerd. Vervolgens geven wij inzicht in de actualisatie van het financieel perspectief. In dit hoofdstuk stellen we ook een aantal kaders voor de invulling van nieuw beleid (investeringen, exploitatie) voor. Op basis hiervan vindt nadere uitwerking plaats in de begroting 2021.

Op basis van het geactualiseerd financieel perspectief leggen wij in hoofdstuk 3 een aantal beslispunten aan u voor. In hoofdstuk 4 wordt per programma , voor zover van toepassing, een opsomming gegeven van relevante ontwikkelingen , risico's en actuele prognoses van de budgetten. We eindigen de rapportage met een toelichting over de voortgang van de 10 grote dossiers.

1. Coronaparagraaf

In de 1^e Programmarapportage zijn wij al op de impact van de coronacrisis ingegaan. In deze paragraaf brengen wij opnieuw de stand van zaken in beeld en gaan dieper op de impact in. Op voorhand merken wij op dat het ook nu nog niet mogelijk is om deze impact limitatief in kaart te brengen. We kunnen immers aard en betekenis van de gevolgen nog niet volledig overzien. De conclusie dat de impact fors en ingrijpend is, zowel voor onze inwoners, onze bedrijven en onze instellingen blijft onverminderd van kracht. Dit geldt ook voor ons als gemeentelijke organisatie. De gevolgen van het Coronavirus heeft betekenis voor alle gemeentelijke beleidsterreinen en onze gemeentelijke bedrijfsvoering. Onderstaand gaan we nader op deze betekenis in, in overeenstemming met de thematiek zoals opgenomen in het plan van aanpak “Wij werken samen voor Sittard-Geleen, door- en opstart Sittard-Geleen tijdens en na coronacrisis”.

1. Werk en inkomen

Binnen de bijstandsuitkeringen onderscheiden wij twee groepen: de ‘gewone’ bijstand en de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

- De toename van het aantal aanvragen gewone bijstand komt met name door mensen met een 0-urencontract. Daarnaast is een afname zichtbaar van de uitstroom met name naar werk en vanwege het niet kunnen verrichten van rechtmatigheidsonderzoeken. Daardoor is het aantal bijstandsuitkeringen in de afgelopen weken gestegen. In de Participatiewet staat dat gemeenten van het Rijk voldoende middelen horen te krijgen om alle bijstandsuitkeringen in een kalenderjaar te betalen. Divosa gaat er dan ook vanuit dat het ministerie van SZW samen met VNG en Divosa tot een passende oplossing komt die garandeert dat alle gemeenten samen in 2020 een passend bijstandsbudget ontvangen.
- Het kabinet ondersteunt zelfstandigen met een tijdelijke regeling (Tozo), voornamelijk tot 1 juni 2020. Deze regeling voor zelfstandige ondernemers met financiële problemen wordt uitgevoerd door gemeenten. Wij zullen voor de Tozo volledig gecompenseerd worden voor het extra beroep op aanvullende bijstand, bedrijfskapitaal en voor uitvoeringskosten. Sittard-Geleen heeft momenteel twee tranches van het Rijk ontvangen voor in totaal € 5,73 mln. Deze gelden worden doorgeleid naar de gemeente Maastricht, omdat zij de Tozo uitvoeren namens Sittard-Geleen.

Het coronavirus en de genomen maatregelen om de verspreiding ervan te beperken, zullen grote economische gevolgen hebben. Hoe groot die zijn, is echter zeer onzeker. Wel is al duidelijk dat het groeiende aantal bedrijven dat in de problemen komt door wegvallende vraag en aanbod of onderbroken productielijnen, een enorme invloed op de werkgelegenheid heeft. De economische krimp leidt ook tot een grote toestroom aan arbeidsfitte kandidaten die zich melden voor een bijstandsuitkering en vraagt om aangepaste dienstverlening. In de eerste zeven weken zijn 71 arbeidsfitte kandidaten ingestroomd die in principe direct bemiddelbaar zijn richting de arbeidsmarkt. Van deze groep is het toch nog gelukt om 21 kandidaten (36%) te plaatsen in het bedrijfsleven.

Voor de kandidaten die al in bemiddeling waren vóór de corona-uitbraak is de dienstverlening digitaal voortgezet. Echter specifiek voor de nieuwe instroom van aanvragers zijn er nieuwe instrumenten ontwikkeld als het maken van video-CV's en het voorbereiden van kandidaten op video sollicitaties waarbij voortdurend wordt gezocht naar kansen op de arbeidsmarkt met inzet van het Werkgevers ServicePunt.

De grote uitdaging blijft om deze nieuwe instromers arbeidsfit te houden voor zolang terugkeer naar de arbeidsmarkt nog niet aan de orde is. Over het stimuleren van de mobiliteit worden in publiek-private samenwerking binnen de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg de eerste ideeën gedeeld.

Middelbare- en basisscholen en ouders doen een beroep op de gemeente om laptops te leveren om thuisscholing te faciliteren. We zijn hierin tegemoetgekomen door inmiddels 150 laptops te leveren.

2. Wmo en Jeugdwet en Gezondheid

Afgelopen periode melden meer jongeren zich bij het jongerenloket, omdat zij hun werk verliezen dan wel andere hulpverlening nodig hebben. We hanteren sinds de Corona maatregelen, niet meer de wettelijke wachttijd van vier weken en dat betekent dat jongeren meteen worden doorgeleid voor het aanvragen van een bijstandsuitkering. Deze ruimte in de wet is gecommuniceerd in de kamerbrief van 27 maart van het ministerie van SZW.

Met zorgaanbieders voor Wmo en Jeugdwet is afgesproken dat de betaling van de omzet wordt doorgezet op het niveau van voor de corona crisis. Deze afspraak is gemaakt tussen VNG en het Rijk. Op deze wijze zijn aanbieders niet gedwongen personeel te ontslaan en blijven personeel en expertise tijdens de coronacrisis zoveel mogelijk van waarde en ook na de crisis beschikbaar. Dit met het doel het zorglandschap intact te laten. Waar mogelijk zoeken zorgaanbieders telefonisch en of digitaal contact met cliënten. Ook wordt er nog fysiek ondersteuning geleverd. Wanneer zorgaanbieders overduidelijke meerkosten maken als gevolg van de coronacrisis (voortkomend uit de RIVM maatregelen), dan zal het Rijk deze extra kosten van gemeenten aan hen vergoeden.

Minister De Jonge heeft besloten dat in verband met het coronavirus de eigen bijdrage Wmo collectief (dus voor alle voorzieningen) voor april en mei niet wordt geïnd. VNG is met VWS in gesprek over compensatie van gemeenten over de gederfde inkomsten. De financiële impact voor Sittard-Geleen bedraagt circa € 120.000

In verband met de beperkte ondersteuning die vanwege de Coronacrisis geleverd wordt, is de verwachting dat ondersteuningstrajecten in de Wmo minder snel afgeschaald kunnen worden en indicaties verlengd moeten worden. Daarnaast is de verwachting dat meer Wmo voorzieningen ingezet gaan worden bij inwoners die revalideren na besmetting Covid-19. De financiële impact hiervan is nog niet in te schatten.

Wij verwachten dat de crisishulp voor Jeugd zal toenemen. Dit is een lumpsum financiering. De vraag is of en in hoeverre wij bij de tekorten door de zorgaanbieders worden verzocht deze tekorten te compenseren.

De te verwachten extra werkzaamheden voor de GGD als gevolg van de Corona-crisis zijn nog niet kwantificeerbaar. De GGD vervult een spilfunctie bij de bestrijding van het virus. Het verloop van de uitbraak is en blijft moeilijk te voorspellen. De dienstverlening van de GGD is op veel aspecten aangepast. Veel processen krijgen invulling langs een digitale weg. In de komende tijd bekijkt de GGD hoe de dienstverlening weer 'meer naar normaal' kan en waar (meer) fysiek contact (met inachtnaam van de actuele regelgeving) wenselijk is. Hierbij staat de GGD voor een dubbele uitdaging, omdat ook in de komende tijd veel menskracht nodig zal blijven voor de werkzaamheden t.b.v. de crisis. Deze menskracht wordt nu deels geleverd door medewerkers van de GGD zelf (van wie taken tijdelijk zijn opgeschort of aangepast). De GGD blijft op zoek naar slimme oplossingen binnen en buiten de GGD. Duidelijk mag zijn dat deze aspecten financiële consequenties hebben en ook van invloed zijn op het dienstverleningspakket.

3. Burgerparticipatie

Toen in maart de impact van de corona-crisis in land en gemeente op het dagelijkse leven tastbaar werd, is vanuit Samen Duurzaam het idee ontstaan om hulp te bieden aan helpers: de maatschappelijke initiatieven die ontstonden om kwetsbare inwoners bij te staan in de corona-crisis. We hebben PIW gevraagd om een informatiepunt in te richten om vraag en aanbod in tijden van corona bij elkaar te brengen. Dit heeft concreet geleid tot het informatiepunt Samen Sterk waar

individuele hulpvragers rechtstreeks gekoppeld worden aan individuele hulpbieders. Op de Samen Duurzaam werkwijze is het gelukt om de kracht van PIW en hun groeiende netwerk van (in)formele zorg en inwonerkraft te bundelen ten gunste van kwetsbare inwoners. Ook na de corona-crisis is dit van grote waarde. Alle bewoners hebben medio april een brief van burgemeester ontvangen waarin hij het Informatiepunt onder de aandacht heeft gebracht.

We faciliteren de Sittard-Geleense uitdaging met kennis en kunde. De Sittard-Geleense uitdaging (club van ondernemers uit Sittard-Geleen) gaat op zoek naar de juiste kennis, materialen en mensen om hulpvragen van verenigingen, stichtingen, buurtinitiatieven etc. ontstaan door de coronacrisis met gesloten beurzen in te vullen. Vanuit het wijkgericht werken onderhouden zowel de stadsdeelmanagers als de wijkcoördinatoren telefonisch contact met de wijkplatforms en partners in de wijk en ondersteunen daar waar vraag is. Zo hebben 3 basisscholen zich gemeld met de vraag mee te denken over de haal- en brengmomenten in combinatie met het bewaken van de 1,5m samenleving. Dit heeft geresulteerd in leveren van dranghekken met bebording door Wijkbeheer.

Door de maatregelen die de regering heeft ingesteld om verspreiding van het corona-virus te voorkomen, is het voorlopig niet mogelijk om bewonersavonden in de vorm van fysieke ontmoetingen doorgang te laten vinden. Op basis van de huidige informatie is dit op zijn vroegst weer mogelijk in juni. Rekening houdende met enige uitloop en direct aansluitend het zomerreces, is het aannemelijk dat pas weer in september bewonersavonden kunnen plaatsvinden. Dit heeft gevolgen voor de aanpak dan wel planning van de voorbereiding van diverse projecten.

4. Onderwijs

Sinds maart is het gebruik van groepsvervoer en van leerlingenvervoer fors gedaald. Voor uitgevallen ritten is de lijn van VWS¹, OCW en de VNG om in de periode maart 2020 t/m mei 2020 80% door te blijven betalen. Dit om te voorkomen dat zorgvervoerders in ernstige financiële problemen zullen komen. Met het risico op faillissementen en daarmee discontinuïteit van het vervoer, met alle gevolgen van dien voor de geïndiceerde bewoners, de gemeenten als opdrachtgevers en de werknemers. Door minder uitgevoerde ritten daalt de eigen bijdrage van groepsvervoer. De eigen bijdrage bij leerlingenvervoer wordt kwijtgescholden bij niet uitgevoerde ritten conform richtlijn VNG. Wij verwachten bij het opvolgen van deze richtlijn rond de begrote bedragen te kunnen uitkomen.

5. Accommodaties

Sommige accommodaties vinden het opschorten van betalingsverplichtingen van onder meer huur niet ver genoeg gaan en vragen de gemeente om kwijtschelding van huur. Landelijk wordt gepleit voor een 'sociaal noodfonds' voor gemeenschapsaccommodaties en bewonersinitiatieven, bijv. om tijdelijk in exploitatie-ondersteuning te kunnen voorzien. In afwachting van deze ontwikkelingen kijken we momenteel wat nodig is om goede en robuuste exploitaties van gemeenschapsaccommodaties nu en in de toekomst te borgen. De gevolgen van de coronacrisis betrekken we hierin.

6. Sport

De verenigingen en vrijwilligersorganisaties hebben vervroegd subsidie ontvangen. De professionele instellingen voor sport krijgen doorbetaald, ook al wijkt de dienstverlening af door de coronamaatregelen. We proberen alles zo veel mogelijk door te laten lopen. De omvang van de financiële impact zal komende maanden duidelijk worden.

¹ VWS: Volksgezondheid, Welzijn en Sport, OCW: Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en VNG: Vereniging van Nederlandse Gemeenten

7. Fysieke leefomgeving en openbare ruimte

De markt voor afvalverwerking is in beweging. De opbrengst uit de gescheiden afvalstromen, waaronder papier, textiel en PMD komt steeds meer onder druk te staan. Vanwege de Corona maatregelen, is er vanuit de maakindustrie sprake van een verminderde vraag naar deze afvalstromen als grondstof. Oorzaak is dat veelal de productiecapaciteit is afgenomen. Hierdoor worden minder inkomsten verwacht bij papier, textiel en PMD. Daarnaast zijn er meerkosten in de exploitatie van de milieuparken te verwachten. Vanwege de coronamaatregelen heeft RWM tijdelijk twee milieuparken in onze regio moeten sluiten (Stein en Born) en is de inzameling van oud papier tijdelijk gestaakt. Dat alles leidt tot een piekaanbod van bezoekers op de milieuparken in Geleen en Sittard. Op de aanrijdroute naar deze parken waren daardoor tijdelijk extra verkeersmaatregelen noodzakelijk. Ook zijn er op verkeersregelaars ingezet om het verkeer in goede banen te leiden. De financiële gevolgen van het piekaanbod aan afval op de milieuparken zijn nog niet bekend. In het afvaltarief 2021 wordt rekening gehouden met deze ontwikkelingen.

Bij het langer aanhouden van de maatregelen kan het zijn dat keuzes gemaakt moeten worden ten aanzien van kritieke processen. Hiervoor verwijzen wij naar ons continuïteitsplan. Dit betekent dat tijdelijke, andere, niet kritieke processen afgeschaald worden en minder of niet uitgevoerd worden. Concreet kan dit ook betrekking hebben op het beheer openbare ruimte, waarbij tijdelijk het beeld in de openbare ruimte (vooral eerst: onkruid op stoepen en onkruid in perken) slechter is dan het met de raad afgesproken beheerniveau. Extra kosten die wellicht gemaakt moeten worden om weer op niveau te komen zijn niet vooraf in te schatten omdat niet duidelijk is hoe lang de maatregelen zullen gelden en daarmee samenhangend de impact op beheer openbare ruimte.

8. Cultuur en evenementen

Voor Cultuurbedrijf De Domijnen geldt dat zij uitstel van huurinning (tot 1 juni) en uitstel van betaling gemeentelijke belastingen hebben ontvangen. Wanneer zij aantoonbaar door coronamaatregelen het activiteitenplan 2020 niet kunnen uitvoeren worden zij niet gekort op de subsidie over 2020. De Domijnen komt, evenals andere podia in het land, niet in aanmerking voor extra financiering door OCW. De provincie Limburg draagt incidenteel bij om de tekorten voor schouwburg, poppodium en erfgoedcentrum op te vangen.

Jaarlijks wordt op basis van beleidsregels evenementen subsidies verstrekt voor evenementen in Sittard-Geleen. Het betreft een bijdrage in de exploitatie van het evenement. Hiervoor wordt de lijn gekozen om de eventuele reeds gemaakte voorbereidingskosten te vergoeden (tot aan het oorspronkelijk te verlenen bedrag). Dit zal per evenement worden bekeken en bijgehouden.

De verenigingen en vrijwilligersorganisaties hebben vervroegd subsidie ontvangen. De professionele instellingen voor cultuur krijgen doorbetaald, ook al wijkt de dienstverlening af door de coronamaatregelen. We proberen alles zo veel mogelijk door te laten lopen. De omvang van de financiële impact zal komende dagen maanden duidelijk worden.

9. Lokale economie en horeca

Om ondernemers tegemoet te komen heeft de gemeente uitstel van betaling verleend. Deze regeling brengt extra werk en kosten met zich mee voor de uitvoeringsorganisatie BsGW, onduidelijk is nog hoeveel kosten hiermee gemoeid zijn en of BsGW deze binnen de normale bedrijfsvoering kan opvangen. Doordat hotels gesloten zijn, ontvangen wij ook minder inkomsten uit de toeristenbelasting, het risico bedraagt maximaal € 260.000. Ook is de verwachting dat de kosten van kwijschelding zullen stijgen omdat meer inwoners aan de voorwaarden zullen voldoen. Afhankelijk van de maatregelen die de gemeente nog neemt in het kader van gemeentelijke belastingen kunnen er nog meer financiële gevolgen zijn. Bij de 3e programmarapportage zal er meer bekend zijn over de gevolgen van Corona op de gemeentelijke belastingen.

10. Veiligheid, toezicht en handhaving

De leefomgeving en daarmee ook het veiligheidsbeeld verandert als gevolg van de coronacrisis. Hoewel de veranderingen in het veiligheidsbeeld nog niet duidelijk zijn, zijn de eerste effecten al waarneembaar. We zien bijvoorbeeld een afname van woninginbraken, maar verwachten wel juist een toename van huiselijk geweld, cybercriminaliteit en overlast op straat o.a. van jeugd, personen verward gedrag en zwervers. Criminaliteit is flexibel en zal anticiperen op de ontstane situatie. In een periode van crisis en vervolgens herstel ontstaan immers ook andere en nieuwe gelegenheden voor criminaliteit. Ook verwachten we bijvoorbeeld meer meldingen voor buurtbemiddeling. Preventie-activiteiten op diverse terreinen kunnen slechts in beperkte omvang uitgevoerd worden. Deze ontwikkelingen onderschrijven het belang om niet te verslappen op de veiligheidsaanpak. Samen met de betrokken veiligheidspartners zijn we bezig met het in beeld brengen van de veranderingen in het veiligheidsbeeld en de gelegenheidsstructuren als gevolg van de coronacrisis. Waar nodig zal op de veranderingen worden geanticipeerd.

11. Financiën

Aan de hand van de VNG inventarisatielijst worden door Financiën de financiële consequenties in beeld gebracht. Hierbij gaat het 1) om de corona-gerelateerde (extra) kosten, 2) te derven inkomsten en onderuitputting en 3) urenindicatie van personeelscapaciteit en 4) ontvangen vergoedingen vanuit het rijk dan wel anderszins.

Inmiddels heeft het kabinet bekend gemaakt dat een eerste steunpakket van € 566 miljoen beschikbaar wordt gesteld voor gemeenten, provincies en waterschappen om de dienstverlening richting inwoners overeind te kunnen houden. Dit pakket is bedoeld om kosten voor voorzieningen (bijv. kosten voor kinderopvang en lokale culturele voorzieningen) te vergoeden, om te zorgen dat Sociale Werkbedrijven openblijven en de Jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning blijft doorlopen. Maar ook om tegemoet te komen aan gederfde inkomsten, zoals gederfde parkeerinkomsten en toeristenbelasting. Wat dit precies voor ons gaat betekenen is nu nog niet bekend.

De BNG bank heeft op verzoek van den Europese Centrale Bank (ECB) besloten om de dividenduitkering over 2019 uit te stellen tot na 1 oktober 2020. Het risico bestaat dat te zijner tijd door onvoorziene ontwikkelingen het niet mogelijk of geoorloofd is om het dividend uit te keren. In onze begroting is rekening gehouden met een bedrag van € 500.000.

12. Door- en opstart gemeentelijke organisatie

De landelijke richtlijn is tot 1 september 2020 nog steeds werk zoveel als mogelijk thuis. Deze landelijke richtlijnen zijn samen met het doel om het coronavirus te beteugelen leidend. De gezondheid van iedereen die in onze gebouwen werkt of bij ons te gast is staat voorop. Uitgangspunt is tevens dat medewerkers, bestuur en managers de mogelijkheid hebben om aan te geven het thuiswerken te continueren. De coronacrisis verplicht de gemeente tot het aanpassen van haar kantooromgeving. Aangezien we diverse kantoren hebben dient er maatwerk te worden toegepast. Momenteel werken we aan voorstellen die we gaan toepassen in de kantoren. Dit kan additionele kosten met zich meebrengen. In de 3e programmarapportage kunnen we meer concreet financieel de kosten duiden.

2. Actualisatie financieel perspectief

Uitgangspunten

Scope 2^e programmarapportage 2020

Het raadsbesluit P&C-cyclus 2020 (30 maart 2020) is kaderstellend voor onze inrichting en planning van de programmarapportages. Op basis van dit besluit hebben de rapportages het karakter van een uitzonderingsrapportage. Dit betekent dat wij alleen rapporteren over nieuwe ontwikkelingen waar in de begroting geen rekening mee gehouden is of over ontwikkelingen die tot een aanpassing van de begroting leiden. Voor zover de begrotingsuitvoering volgens planning verloopt, wordt hierover in deze rapportage niets opgenomen. Wij hebben alle ontwikkelingen meegenomen die op het moment van samenstelling van deze rapportage (medio mei) bekend waren. Daarnaast rapporteren wij op basis van genoemd raadsbesluit in deze programmarapportage over de voortgang op een aantal limitatief benoemde dossiers ('10 grote dossiers).

Aanvullend hebben wij de scope van de 2^e programmarapportage 2020 uitgebreid. Concrete aanleidingen hiervoor zijn:

- De vroegsignalering van de nadelige prognoses uit de 1ste programmarapportage 2020 als gevolg van de reguliere bedrijfsvoering;
- De invloed van de coronacrisis op de ontwikkeling van het begrotingsbeeld (inhoud en middelen);
- Door het niet opnemen van een kaderbrief 2020 in de p&c-cyclus 2020 geven wij vooruitlopend op de begrotingsvoorbereiding richting aan de inzet van het investeringsprogramma 2020-2023 en in voorbereiding zijn zaken. Hierbij leggen we een relatie met het coalitieakkoord/ addendum, het bestuurlijk afsprakenkader en de Toekomstvisie 2030.

Begrotingskaders conform raadsbesluit 28 maart 2019

Conform deze kaders gaan voordelen naar de algemene reserve en worden nadelen opgevangen binnen de bestaande begroting. Hierbij hanteren wij onderstaande volgorde:

Nadelen worden trapsgewijs opgevangen:

- Binnen het product
- Binnen het betreffende programma
- Binnen de totale begroting
- Voor zover dat niet mogelijk is volgt er een ombuigingsopdracht

In dit hoofdstuk geven wij bij het onderdeel actualisatie begrotingsbeeld de gevolgen van de toepassing van deze begrotingskaders aan.

Rapportagegrenzen ('financiële verordening')

Wij nemen alleen financiële mutaties vanaf € 50.000 op programmaniveau mee. Uitzondering op deze hoofdlijn zijn mutaties die een relatie hebben met nieuw beleid, de post onvoorzien of reserves. Hetzelfde geldt voor administratieve correcties. Deze kunnen betrekking hebben op het verwerken van eerdere besluitvorming of het budgettair neutraal corrigeren van de budgetten over de programma's heen.

In de voorstellen tot bijstelling van een budget geven wij aan of hier een autonome ontwikkeling aan ten grondslag ligt of dat het een eigen beleidskeuze betreft. Voor zover de bijstelling groter is dan 1 % van het programmabudget én tenminste € 50.000 bedraagt wordt dit in een afzonderlijk beslispunt voorgelegd.

Voor de bijstelling van kredieten hanteren wij overeenkomstig de financiële verordening een ondergrens van € 100.000. (m.u.v. nieuwe kredieten).

Actualisatie begrotingsbeeld

In hoofdstuk 4 'Ontwikkelingen per programma' geven wij per programma aan welke aanpassingen van de begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 wij voorstellen. Op basis van deze aanpassingen hebben wij in onderstaande tabel de aanpassingen op een rij gezet die van invloed zijn op het begrotingssaldo. Kijkend naar de toepassing van onze begrotingskaders betreft het aanpassingen die wij niet binnen het product of betreffende programma kunnen oplossen. Met andere woorden, de oplossing van met name de nadelige aanpassingen vindt plaats via de totale begroting dan wel via een ombuigingsopdracht.

In dit verband merken wij op dat, passend binnen het karakter van een uitzonderingsrapportage, nadelige aanpassingen die binnen het product of programma kunnen worden opgelost niet in deze rapportage zijn opgenomen.

Omdat wij de begroting naar aanleiding van de 1ste programmarapportage 2020 niet hebben bijgesteld, fungeert de 4^e programmarapportage 2019 als vertrekpunt voor deze actualisatie. Voor een zo goed mogelijk inzicht in de ontwikkeling van onze financiële positie hebben wij de volgende onderdelen in de actualisatie betrokken:

1. Samenvatting begrotingsaanpassingen
2. Dekkingsrichtingen
3. Samenvatting begrotingsbeeld / structureel evenwicht
4. Financiële ontwikkelingen / risico's
5. Verloop Algemene reserve

Ad 1 Samenvatting begrotingsaanpassingen

In onderstaande tabel hebben wij de begrotingsaanpassingen die van invloed zijn op het begrotingssaldo samengevat. Voor een inhoudelijke toelichting op deze aanpassingen verwijzen wij naar hoofdstuk 4 'Ontwikkelingen per programma'. Naast de financiële omvang geven wij per aanpassing aan:

- de relatie met de 1ste programmarapportage 2020 (vroegsignalering);
- de relatie met de coronacrisis;
- de aanleiding van de aanpassing; autonome ontwikkeling of een beleidskeuze;
- het incidentele / structurele karakter van de bijstelling.

Tabel begrotingsaanpassingen:

Begrotingsaanpassingen <i>bedragen x € 1000</i>	1ste rapp.	I/S	2020	2021	2022	2023
CORONA						
Programma 0 Bestuur en ondersteuning <i>Daling parkeerinkomsten (parkeerbelasting / straat parkeren)</i>		I	-425			
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat <i>Daling parkeerinkomsten (overige parkeerinkomsten)</i>		I	-735			
Programma 3 Economie <i>Markten (St. Joep, Paasmarkt)</i>		I	-68			
Nog te kwantificeren ontwikkelingen/ onzekerheden		I	pm	pm		
<i>Subtotaal</i>			-1.228	0	0	0
AUTONOOM						
Programma 0 Bestuur en ondersteuning <i>Nieuw contract licentiekosten Microsoft</i>	x	S	-126	-126	-126	-126

Begrotingsaanpassingen <i>bedragen x € 1000</i>	1ste rapp.	I/S	2020	2021	2022	2023
Programma 6 Sociaal Domein <i>Uitbreiding afname dienstenpakket schuldhulpverlening</i>	x	S	-256	-256	-256	-256
Programma 6 Sociaal Domein <i>Jeugd</i>	x	S	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Programma 6 Sociaal Domein <i>Vrijval jeugd n.a.v. jaarrekening 2019</i>		I	835			
Programma 6 Sociaal Domein <i>Omnibuzz</i>		S	10	-44	-71	-146
Programma 6 Sociaal Domein <i>Wmo</i>		S	-1.321	-1.321	-1.321	-1.321
Programma 0 Bestuur en ondersteuning <i>Vrijval middelen uit Gemeentefonds voor loon- prijscompensatie Sociaal Domein</i>		S	1.009	1.210	1.218	673
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing <i>Extra budget implementatie Omgevingswet</i>		S		-837	-422	-284
Programma 1 Veiligheid <i>Structureel voordeel begroting 2021 GR Veiligheidsregio ZL</i>		S	208	37	116	342
Programma 0 Bestuur en ondersteuning <i>Aframing structurele achtervang SSC-ZL</i>		S		300	300	300
<i>Subtotaal</i>			-1.641	-3.037	-2.562	-2.818
BELEIDSKEUZE						
Programma 0 Bestuur en ondersteuning Bestuurswissel - afscheid/ receptie burgemeester	x		-50			
- formatie-uitbreiding			-50	-58	-29	
<i>Subtotaal</i>			-100	-58	-29	0
KLEINE VERSCHILLEN			69	29	36	36
TOTAAL BEGROTINGSAANPASSINGEN MET RESULTAATEFFECT (- = nadelig)			-2.900	-3.066	-2.555	-2.782

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het totaal van de begrotingsaanpassingen voor 2019 € 2,9 mln. nadelig is. De nadelige structurele doorwerking van deze bijstellingen bedraagt in 2021 € 3,1 mln., in 2022 € 2,6 mln. en in 2023 € 2,8 mln.

Ad 2 Dekkingsrichtingen

Passend binnen de toepassing van begrotingskaders blijven wij onverminderd streven naar een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting. Ofschoon de begroting 2021 het volgende beoordelingsmoment voor de toezichtsvorm is, is het nú borgen van structureel begrotingsevenwicht randvoorwaardelijk voor de totstandkoming van het Bestuurlijk Afsprakenkader met de provincie Limburg.

Op basis van dit uitgangspunt stellen wij een aantal dekkingsrichtingen voor om dit structureel en reëel begrotingsevenwicht te kunnen borgen. Deze richtingen hebben wij in onderstaande tabel samengevat.

Tabel dekkingsrichtingen:

Dekkingsrichtingen <i>bedragen x € 1000</i>	2020	2021	2022	2023	I/ S
Corona: - uitgangspunt compensatie nadelige effecten door Rijksmiddelen - achtervang voor onvolledige compensatie (35% van de nadelen, dekking surplus AR)	1.228				I
Jeugd: - sturing op regelingen /contracten (kostprijs effect) - sturing op reële aantallen vraag naar zorg - sturing op de uitvoering via de centrumregeling			800	800	S
Gemeentefonds:					
- prognose meicirculaire	200	700	1.800	700	S
- inzet stortingen AR (uit de programmabegroting 2020)		1.550	940	390	I
Temporiseren nieuw beleid:					
Middelen uit het IP 2020-2023 ad € 41,4 uitsmeren over de periode 2020-2024 waardoor jaarlijks € 10 mln. beschikbaar is (incidentele onderuitputting)		36	442	624	I
Participatie					
De bijstellingen inzake dienstenpakket schuldhulpverlening en individuele inkomensvoorslag opvangen binnen de begroting Participatiebedrijf WM	231	231	231	231	S
Overige ombuigingen					
Herijking reserves en overlopende posten (incidentele middelen)	PM	PM			I
Totaal dekkingsrichtingen	1.659	2.517	4.213	2.745	

Ad. Corona

Wij hanteren als uitgangspunt dat de financiële gevolgen van de coronamaatregelen volledig door het Rijk worden gecompenseerd. In afwachting van de verdeling van de rijksmiddelen die in het vooruitzicht zijn gesteld van € 566 miljoen stellen wij voor een achtervang aan te houden om deze financiële gevolgen deels binnen eigen begroting te compenseren. Wij schatten het risico op het niet volledig compenseren van de financiële gevolgen van de coronamaatregelen met Rijksmiddelen in op de laagste kans-klasse (35%)². Dit betekent dat wij voor de begrotingsaanpassingen als gevolg van coronamaatregelen een achtervang aan houden in de algemene reserve risicobeheerding van € 430.000. Deze achtervang wordt gedekt uit het surplus binnen de algemene reserve.

Ad. Jeugd

De uitvoering van Jeugdzorg vindt plaats op basis van een open-eind regeling. Dit betekent dat als zorg nodig is, altijd een beroep op de regeling kan worden gedaan. Het karakter van deze regeling maakt dat wij het volume nauwelijks kunnen beïnvloeden. Wel stellen wij voor een beweging in te zetten waarbij strakker gaan sturen op het aantal regelingen/ contracten/ aanbieders en de (prijs-) afspraken die in dit verband worden gemaakt. Tevens gaan wij de deelname aan de centrumregeling Jeugdzorg evalueren. Tenslotte gaan wij op basis van een trendanalyse beoordelen of budgetten voor de Jeugdzorg zijn gebaseerd op reële aantallen. Hiervoor kijken wij naar het gebruik dat over de periode 2017-2019 van de regeling is gemaakt.

Wij stellen voor aan deze in te zetten beweging met ingang van 2022 een ombuiging te koppelen van jaarlijks € 800.000.

² Kadernota weerstandvermogen en risicobeheersing (raadsbesluit 13 november 2019)

Ad. Gemeentefonds

- De Voorjaarsnota 2020 van het Rijk vormt de basis voor de meicirculaire. Vooruitlopend op de publicatie van deze circulaire is op basis van de bedragen uit de Voorjaarsnota een prognose gemaakt van de ontwikkeling van het accres en de betekenis hiervan voor onze gemeente. De voordelige ontwikkeling van het accres is als dekkingsrichting ingezet.
- Op basis van besluitvorming over de programmabegroting 2020 hebben wij de voordelige saldi in de jaarschijven 2021 tot en met 2023 in de algemene reserve gestort als achtervang voor mogelijk nadelige effecten uit de meicirculaire. Nu de prognose van het accres een positieve ontwikkeling laat zien, stellen wij voor de gecreëerde achtervang voor nadelige effecten in te zetten als dekkingsrichting.

Nb. Bij onderdeel 4 'financiële ontwikkelingen/ risico's' gaan wij nader in op de ontwikkelingen met betrekking tot het gemeentefonds.

Ad. Temporisering nieuw beleid

Het beschikbaar budgettair kader binnen het investeringsprogramma bedraagt € 41,4 mln. en is voornamelijk gekoppeld aan de jaarschijven 2021 tot en met 2023. Wij stellen voor dit investeringsbedrag uit te smeren over de periode 2021-2024, waardoor jaarlijks € 10 mln. investeringsruimte beschikbaar is. Wij onderbouwen deze temporisering op basis van een reële planning van de uitvoering van de investeringen. Met andere woorden, dit zeg niets over de benodigde omvang van het investeringsvolume, maar meer over het tempo waarin deze investeringen uitgevoerd kunnen worden. Dit betekent dat wij de aan de getemporiseerde investeringsbedragen gekoppelde kapitaallasten als incidentele onderuitputting kunnen inzetten om onze begroting sluitend te maken.

Investeringsbedragen <i>bedragen x € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023	2024	totaal
Beschikbaar	1.000	17.100	13.300	10.000		41.400
Herverdeling	1.000	10.400	10.000	10.000	10.000	41.400
Temporisering		6.700	3.300			

Ad. Participatie

In deze programmarapportage zijn op het gebied van Participatie een tweetal budgetaanpassingen opgenomen voor een totaalbedrag van € 231.000. Het betreft een nadelige bijstelling voor hogere afname dienstverlening schuldhelpverlening (€ 256.000) en een voordeel inzake de individuele inkomenstoeslag (€ 25.000). Gezien de samenhang met de verschillende activiteiten binnen Participatie stellen wij voor de dekking voor het bedrag van € 231.000 te verwerken in de begroting van het Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek. Dit maakt dat wij de dekking zowel financieel als inhoudelijk meer integraal en in samenhang met de verschillende activiteiten in het Participatiebedrijf vorm kunnen geven.

Ad. Overige ombuigingen

In de voorbereiding van de 3^e programmarapportage 2020/ programmabegroting 2021 voeren wij een herijking uit van onze (bestemmings-) reserves en overlopende posten. De criteria zoals opgenomen in de kadernota reserves en voorzieningen zijn ons normenkader om deze herijking uit te voeren. Passend binnen onze begrotingskaders stellen wij voor de bedragen die uit deze herijking kunnen vrijvallen toe te voegen aan de algemene reserve. Hiermee kunnen wij de incidentele

afdekking van de resterende tekorten in de jaarschijven 2020 en 2021 uit de algemene reserve compenseren.

Naast bovenstaande richtingen hebben wij ook gekeken naar verdere ombuigingen binnen de verschillende beleidsterreinen. Mede gezien de diverse ombuigingsrondes in het recente verleden zien we hier nu geen directe mogelijkheden. Hierbij willen wij het volgende opmerken:

Ruimtelijke Projecten en Beheer

De budgetten voor IBOR en rioleringsbudgetten zijn gebaseerd op geactualiseerde onderhoudsplannen. Voor IBOR zijn deze onderhoudsplannen gebaseerd op beheerniveau laag.

Sociaal Domein

De financiële ontwikkelingen met betrekking tot het sociaal domein zijn zowel in de begrotingsaanpassingen als de mogelijke dekkingsrichtingen meegenomen. Daarnaast zijn er al bestaande ombuigingen aan het sociaal domein gekoppeld. Het betreft de ombuiging fundamentele aanpak sociaal domein waarvoor in de jaarschijven 2020 en 2021 nog bedragen te realiseren zijn en de ombuiging op het Participatiebedrijf ad € 1,1 mln. ingaande 2021.

Dienstverlening

De parkeerexploitaties staan onder druk. Daarnaast hebben de overige activiteiten op het gebied van dienstverlening een relatie met leges/ kostendekkendheid.

Ad 3 Samenvatting begrotingsbeeld / structureel evenwicht

In onderstaande tabel hebben wij het begrotingsbeeld voor de jaren 2020 tot en met 2023 samengevat. Als wij het totaal aan begrotingsaanpassingen afzetten tegen het totaal bedrag aan dekkingsrichtingen blijkt dat in de jaarschijven 2020 en 2021 sprake is van een tekort. In 2022 is daarentegen sprake van een begrotingsoverschot en 2023 is nagenoeg sluitend. Wij stellen voor om de incidentele tekorten in de jaarschijven 2020, 2021 en 2023 te overbruggen met een onttrekking uit de algemene reserve. Het overschot in 2022 storten wij terug in de algemene reserve.

Over de periode 2020 tot en met 2023 neemt het saldo in de algemene reserve af met een bedrag van € 169.000. Zoals aangegeven bij de toelichting op de dekkingsrichtingen voegen wij de vrijval uit de herijking van de (bestemmings-)reserves bij de 3^e programmarapportage 2020/ begroting 2021 toe aan de algemene reserve.

Tabel begrotingssaldi

Samenvatting begrotingssaldi <i>bedragen x € 1000</i>	2020	2021	2022	2023
Totaal begrotingsaanpassingen met resultaatteffect	-2.900	-3.066	-2.555	-2.782
Totaal dekkingsrichtingen	1.659	2.517	4.213	2.745
Begrotingstekort / begrotingsoverschot	-1.241	-549	1.658	-37
Mutatie algemene reserve	1.241	549	-1.658	37
Begrotingssaldo	0	0	0	0

Naast sluitende jaarschijven in de begroting is het uitgangspunt ook structureel begrotingsevenwicht in onze begroting te borgen. Dit uitgangspunt is ook randvoorwaardelijk voor repressief

begrotingstoezicht. Structureel begrotingsevenwicht betekent dat de structurele lasten zijn gedekt met structurele baten. In onderstaande tabel hebben wij de impact van de begrotingsaanpassingen en dekkingsrichtingen op het structureel begrotingsevenwicht inzichtelijk gemaakt.

Tabel structureel evenwicht

Structureel evenwicht (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Vertretpunt 4e programmarapportage 2019				
Saldo Incidentele baten en lasten	-1.706	-3.921	-2.497	-1.769
Saldo structurele baten en lasten	1.693	3.921	2.497	1.769
Totaal begrotingssaldo 4e programmarapportage 2019	-13	0	0	0
Begrotingsaanpassingen/ dekkingsrichtingen uit de 2e programmarapportage 2020				
Totaal incidentele baten	3.363	2.135	1.382	1.051
Totaal incidentele lasten	-1.368	-65	-1.687	0
Totaal structurele baten	1.699	2.529	4.516	3.097
Totaal structurele lasten	-3.694	-4.599	-4.211	-4.148
Totaal bijstellingen 2e programmarapportage 2020	0	0	0	0
Saldo na 2e programmarapportage 2020				
Saldo Incidentele baten en lasten	289	-1.851	-2.802	-718
Saldo structurele baten en lasten	-302	1.851	2.802	718
Totaal begrotingssaldo na 2e programmarapportage 2020	-13	0	0	0

De 4e programmarapportage 2019 is het vertretpunt voor de ontwikkeling van het begrotingsbeeld. Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij op basis van deze rapportage sluitende jaarschijven hadden én het structureel begrotingsevenwicht hadden geborgd.

In de tabel begrotingssaldi zagen we al dat na verwerking van alle bijstellingen de begroting in de jaarschijven 2020 tot en met 2023 sluitende jaarschijven heeft.

In bovenstaande tabel zijn alle aanpassingen, zowel baten als lasten, getotaliseerd naar incidenteel/structureel. Hieruit blijkt dat wij het structureel evenwicht in de meerjarenraming hebben geborgd. Alleen in 2020 is er sprake van een tekort van € 302.000. In de uitgangspunten voor het provinciaal toezicht is aangegeven dat het structureel evenwicht in de meerjarenraming geborgd moet zijn. Hier wordt aan voldaan.

Wij blijven onverminderd streven naar een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting. Ofschoon de begroting 2021 het volgende beoordelingsmoment voor de toezichtsvorm is, is het nú borgen van structureel begrotingsevenwicht randvoorwaardelijk voor de totstandkoming van het Bestuurlijk Afsprakenkader met de provincie Limburg.

Ad 4 Financiële ontwikkelingen / risico's

Uit de tabel begrotingsaanpassingen blijkt dat de aanpassingen met name betrekking hebben op het sociaal domein en de gevolgen van de coronacrisis. Uit recente berichtgevingen in diverse media blijkt dat de begroting van veel gemeenten door deze twee ontwikkelingen onder druk staat. In 2015

zijn de rijkstaken jeugdzorg en Wmo naar de gemeenten overgeheveld met daaraan gekoppeld, gekorte budgetten. Dit betekent dat iedere nadelige ontwikkeling binnen het sociaal domein impact heeft op het financieel perspectief.

Daarnaast kunnen de gevolgen van de coronacrisis forse impact gaan hebben op het financieel perspectief. Enerzijds zijn de financiële gevolgen van deze crisis voor onze begroting nu nog niet volledig in te schatten. Dit is afhankelijk van de duur en impact van de crisis en de in dit verband door het Rijk afgekondigde maatregelen. Deze onzekerheid hebben wij in de tabel begrotingsaanpassingen een plek gegeven door hier een pm-post voor op te nemen.

Cruciaal is in welke mate het Rijk de financiële gevolgen van de coronamaatregelen gaat compenseren. Het kabinet trekt € 566 miljoen uit voor gemeenten, provincies en waterschappen die door de uitbraak van het virus inkomsten zijn misgelopen of andere financiële schade hebben. Het geld is bedoeld om de dienstverlening naar burgers overeind te houden.

In de volgende onderdelen van de p&c cyclus zullen wij op basis van de actuele inzichten de financiële effecten van de coronamaatregelen, inclusief de mate van Rijkscompensatie inzichtelijk maken. Op basis hiervan zal duidelijk worden of en in welke mate wij richting de uitwerking van de begroting 2021 een ombuigingsdiscussie moeten gaan voorbereiden om een structureel sluitende begroting te kunnen realiseren.

Naast de voorstellen tot begrotingsaanpassing hebben wij in hoofdstuk 4 'Ontwikkelingen per programma' ook inzicht gegeven in de risico's. Wij verwijzen u naar dit hoofdstuk voor een toelichting op de specifieke risico's per programma. Vanwege de relevantie voor onze begroting maken wij een uitzondering voor het gemeentefonds. In hoofdstuk 4 geven we een uitgebreide toelichting op de ontwikkelingen met betrekking tot het gemeentefonds. De ontwikkeling van het gemeentefonds is onzeker als gevolg van:

- de herijking van het gemeentefonds, waarbij naar een nieuwe verdeling wordt gekeken;
- de wijze waarop het Rijk haar begrotingstekort van € 92 mld. als gevolg van de coronamaatregelen gaat dekken.

Ad 5 Algemene reserve

In de algemene reserve maken wij een onderscheid in de algemene reserve risicobeheersing, waarin alle gekwantificeerde risico's, inclusief een restrisico van 1 % van het begrotingstotaal (€ 3,2 mln.) volledig zijn afgedekt en de algemene reserve waarin een ondergrens van 2% van het begrotingstotaal (€ 6,4 mln.) wordt aangehouden.

Onderstaand hebben wij het verloop van de algemene reserve geactualiseerd met de saldi uit de 4^e programmarapportage 2019 als vertrekpunt. Vervolgens zijn de voorgestelde mutaties uit voorliggende rapportage in het verloop verwerkt. Dit leidt tot het volgende beeld:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Totaal saldo	algemeen risico profiel / buffer	Bestem mingen
Eindstand 2018 / beginstand 2019	12.305	11.580	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	7.042		
Eindstand 2019 / beginstand 2020	19.347	18.622	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	1.157		
2e programmarapportage 2020 : afdekking tekort	-1.241		
Eindstand 2020 / beginstand 2021	19.263	18.538	725

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Totaal saldo	algemeen risico profiel / buffer	Bestem mingen
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	1332		
Voorstel 4e programmarapportage 2019: toevoeging voordelig saldo	551		
2e programmarapportage 2020 : inzet storting achtervang meicirculaire (begroting 2020)	-1.550		
2e programmarapportage 2020 : afdekking tekort	-549		
Eindstand 2021 / beginstand 2022	19.047	18.322	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	696		
Voorstel 4e programmarapportage 2019: toevoeging voordelig saldo	567		
2e programmarapportage 2020 : inzet storting achtervang meicirculaire (begroting 2020)	-940		
2e programmarapportage 2020: storting overschot	1.658		
Eindstand 2022 / beginstand 2023	21.028	20.303	725
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	151		
Voorstel 4e programmarapportage 2019: toevoeging voordelig saldo	489		
2e programmarapportage 2020: inzet storting achtervang meicirculaire (begroting 2020)	-390		
2e programmarapportage 2020: afdekking tekort	-37		
Eindstand 2023 / beginstand 2024	21.241	20.516	725

<i>Bedragen x € 1.000</i>	algemeen risicoprofiel / buffer	Algemene Reserve risicobeheer	Algemene Reserve
Eindstand 2019 / beginstand 2020	18.622	7.000	11.622
Eindstand 2020 / beginstand 2021	18.538	6.420	12.118
Eindstand 2021 / beginstand 2022	18.322	5.840	12.482
Eindstand 2022 / beginstand 2023	20.303	6.530	13.773
Eindstand 2023 / beginstand 2024	20.516	6.530	13.986

Uit bovenstaande tabel blijkt dat na volledige afdekking van het risicoprofiel én bovenop de ondergrens³ het surplus in de algemene reserve in 2020 € 5,7 mln. bedraagt en oploopt tot € 7,6 mln. in 2023.

In vergelijking met de 4e programmarapportage 2019 is het surplus in de algemene reserve afgenomen doordat de achtervang die in de programmabegroting 2020 voor de meicirculaire is gevormd, in te zetten als dekkingsrichting.

Overigens hebben wij het vormen van een achtervang voor het niet volledig gecompenseerd krijgen van de financiële gevolgen van corona door het Rijk nog niet in de tabel verwerkt. Bij het onderdeel 'Dekkingsrichtingen' hebben wij deze achtervang becijferd op € 430.000. Dit betekent dat de algemene reserve risicobeheer met dit bedrag wordt verhoogd ten laste van het surplus in de algemene reserve.

In bovenstaande actualisatie van het verloop van de algemene reserve hebben wij nog geen rekening gehouden met de mutatie in de algemene reserve die in besluitvorming van de jaarstukken 2019 zijn

³ De ondergrens in de algemene reserve bedraagt 2% van het begrotingstotaal: € 6,4 mln. (begroting 2020)

Dit betekent een surplus in 2020 van € 5,7 mln. (12,1 - 6,4) respectievelijk surplus in 2023 van € 7,6 mln. (14,0 - 6,4).

opgenomen. In deze jaarstukken wordt voorgesteld het voordelig saldo van € 2,3 mln. toe te voegen aan de algemene reserve.

In de voorbereiding van de 3^e programmarapportage 2020/ begroting 2021 actualiseren wij de algemene reserve rekening houdend met de besluitvorming over de jaarstukken 2019 en rekening houdend met het financieel effect uit de herijking van de (bestemmings-) reserves.

Kaders investeringsprogramma 2021 -2023 / in voorbereiding zijnde zaken (exploitatie)

Beschikbare ruimte investeringsprogramma:

Met ingang 2021 hebben we weer investeringsmiddelen beschikbaar. Het totale investeringsprogramma voor de periode 2020-2023 heeft een omvang van € 41,4 mln. (exclusief de eigen investeringsmiddelen voor de gemeentelijke huisvesting). Wij merken op dat dit middelen zijn voor onrendabele investeringen. Het daadwerkelijk investeringsvolume kan hoger zijn door bijvoorbeeld subsidies en bijdragen van derden.

In de programmabegroting 2020 heeft de gemeenteraad besloten deze middelen te koppelen aan de besluitvorming over de kaderbrief 2020/ programmabegroting 2021 waarbij wij een relatie leggen met de uitwerking van het Bestuurlijk Afspraken kader (BAK) met de provincie Limburg. Met dit BAK beogen wij samen met de provincie de uitvoeringskracht en middelencoördinatie m.b.t. gemeenschappelijke majeure regionale opgaven versterken en tegelijkertijd onze financiële huishouding consolideren en zo mogelijk verbeteren.

Zoals in de 1ste programmarapportage 2020 is aangegeven, komt er geen kaderbrief 2020. Het eerstvolgend moment om beleidsmatige keuzes in een integrale afweging te maken is de begroting 2021.

Onderstaand zijn de beschikbare investeringsmiddelen over de periode 2020-2024 weergegeven. Hierbij hebben wij tevens aangegeven op welke wijze verdeling van de investeringsmiddelen kan worden getemporiseerd door deze te verdelen over de periode 2020-2024. Waardoor jaarlijks € 10 mln. investeringsruimte beschikbaar is. Hiervoor verwijzen wij naar de toelichting bij het onderdeel 'Dekkingsrichtingen' in dit hoofdstuk.

<i>Bedragen x € 1.000.</i>	2020	2021	2022	2023	2024	totaal
Beschikbare Investeringsruimte nieuw beleid	1.000	17.100	13.300	10.000		41.400
Investeringsruimte na herverdeling	1.000	10.400	10.000	10.000	10.000	41.400

* Ruimte 2020 betreft restant matchingsgelden

** Ruimte in tabel exclusief de eigen investeringsmiddelen voor de gemeentelijke huisvesting ad € 4,2 mln.

Criteria / uitgangspunten:

Voor de toewijzing van de beschikbare middelen aan concrete projecten hebben we in de kadernota 2019 de volgende drie criteria benoemd:

- **Concreetheid** : naast het uitvoeren van reeds besloten dossiers, leggen we prioriteit bij de doelen en prestaties uit het afsprakenkader met de provincie. Er is op dit moment nog onvoldoende zicht op prestaties en daarvoor benodigde middelen voor de innovatieve opgaven.
- **Evenwichtigheid** : de uitwerking van de opgaven is complementair. Dit betekent dat de opgaven onderling niet met elkaar concurreren; de beschikbaarheid en toedeling van

middelen is met elkaar in evenwicht. Dit evenwicht hoeft niet binnen één jaar bereikt te worden maar kan ook een langer tijdsbestek beslaan.

- **Realiseerbaarheid** : opgaven en prestaties hebben een reële planning en zijn uitvoerbaar qua capaciteit, beschikbaarheid, samenwerking en middelen. De planning is niet gebaseerd op voornemens, het veilig stellen van middelen of claimedrag.

Kaders:

De richtingen voor nieuw beleid worden ingegeven door een viertal onderdelen : de keuzes die we als gemeente willen maken vanuit het coalitieakkoord en het addendum daarop, vanuit het bestuurlijk afsprakenkader zoals in voorbereiding is met de provincie, vanuit de visie 2030 die we onder begeleiding van Pantopicon samen met onze stakeholders aan het ontwikkelen zijn en tot slot vanuit het Interbestuurlijk programma. Omdat we dit graag vanuit de integraliteit willen doen en deze vier onderdelen in hun uitwerking nog niet allemaal even ver zijn, volstaan we nu met het koppelen van de beschikbare middelen uit het investeringsprogramma aan de genoemde 4 onderdelen. In de uitwerking van de begroting 2021 gaan we deze onderdelen verder invullen en ter besluitvorming voorleggen.

- Het investeringsprogramma wordt ingedeeld in 4 blokken : addendum / coalitieakkoord; bestuurlijk afsprakenkader provincie; visie 2030; interbestuurlijk programma.
- Het investeringsprogramma kent een horizon tot en met 2030 : hiermee wordt aangesloten bij het traject van de visie 2030 en de middelen die nodig zijn om deze visie te realiseren. Het oprekken van de periode hangt ook samen dat niet alles meteen financieel inpasbaar is maar ook dat niet alles meteen te realiseren is respectievelijk het niet noodzakelijk is om dat meteen te realiseren.
- Iedere jaarschijf heeft een investeringsbedrag van € 10 miljoen waarbij de schijven tot en met 2024 in de begroting gedekt zijn. Voor de jaren daarna wordt nog in de begroting 2021 de vrijval van kapitaalslasten becijferd die in deze dekking moeten voorzien.
- Al het nieuw beleid buiten het investeringsprogramma, dus uit de exploitatie, worden gedekt door oud beleid te laten vervallen. Met andere woorden, dit gebeurt begrotingsneutraal. Nieuw beleid hangt samen met de opgaven die er liggen, oud beleid met de opgaven die gerealiseerd zijn of die niet meer actueel zijn.

Continuering lopende dossiers

Intussen hebben wij op basis van eerdere raadsbesluiten⁴ en/ of aansluitend op het coalitieakkoord Samen Duurzaam en het Addendum doorgewerkt aan een aantal lopende dossiers. Concreet betreft het de dossiers muziekonderwijs, centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht en het project zwem- en schaatsvoorzieningen. De voorbereidingen zijn inmiddels zo ver gevorderd dat wij nu een volgende stap in de besluitvorming willen zetten om de uitvoering verder vorm te kunnen geven. Hieronder lichten we deze dossiers nader toe. Tot slot gaan we vanuit het nieuwe normaal door met het reguliere werk en de uitvoering van reeds geplande en gevoteerde kredieten.

Muziekonderwijs

De gemeenteraad heeft in 2018 besloten om het subsidie aan muziekschool Artamuse af te bouwen en te beëindigen. Daarbij is aangegeven dat het gesubsidieerde muziekonderwijs wel beschikbaar moet blijven, maar op een andere leest zal worden geschoeid. In de raadsronde op 13 februari 2020 heeft de meerderheid van de raadsfracties het gevoel uitgesproken dat zij een makelaarsfunctie met lesgeldsubsidie als voorkeursvariant zien. In het addendum op het coalitieakkoord 2018-2020 van 18 februari 2020 is een makelaarsfunctie met lesgeldsubsidie benoemd als vertrekpunt van de uitwerking. In een separaat College- en Rondevoorstel is de invulling daarvan per 1 september 2020

⁴ RB 5 juli 2017 Voorbereidingskrediet onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht;
RB 14 december 2017 Toekomst zwem- en schaatsvoorzieningen

uitgewerkt en wordt deze voorgelegd. In de raadsronde op 25 juni as. komen we hierop terug. Overigens kunnen wij de uitvoering van deze voorkeursvariant binnen de beschikbare budgettaire kaders uitvoeren.

Centrale onderwijsvoorziening Grevenbicht-Obbicht

Op 5 juli 2017 is de raad akkoord gegaan met planvorming voor de realisatie van een centrale onderwijs- en sportvoorziening voor Grevenbicht en Obbicht in het middengebied tussen de twee kernen, ter voorbereiding op definitieve besluitvorming. Hiervoor heeft de raad een voorbereidingskrediet ad € 500.000 beschikbaar gesteld.

Op basis van de in dit kader uitgevoerde voorbereidende onderzoeken, overleg met belanghebbenden en informatiebijeenkomsten met bewoners en de raad stellen we nu voor de realisatie van de centrale onderwijs- en sportvoorziening tussen Grevenbicht en Obbicht te realiseren, en hiervoor een krediet van € 10,1 mln. beschikbaar te stellen.

Het benodigde krediet hebben we bepaald op basis van de actualisering van de haalbaarheidsonderzoeken aangevuld en gecorrigeerd met de bevindingen uit andere onderzoeken, gemeentelijke beleidsuitgangspunten, ervaringscijfers en normbedragen. Zie hiervoor onderstaande specificatie:

Stichtingskosten	Onderwijs	Sport	Totaal
Grondkosten	€ 249.000	€ 812.000	€ 1.061.000
Verkeersmaatregelen en infrastructuur	€ 503.000	€ 215.000	€ 718.000
Integraal Kindcentrum	€ 3.995.000		€ 3.995.000
Gymzaal	€ 1.089.000		€ 1.089.000
Club- en kleedgebouw		€ 1.513.000	€ 1.513.000
Sportvelden en infra sportcomplex		€ 1.416.000	€ 1.416.000
Kosten	€ 5.836.000	€ 3.956.000	€ 9.792.000
Onvoorzien 5%			€ 500.000
Totaal			€ 10.292.000
Af: Restant voorbereidingskrediet			€ 214.000
Krediet			€ 10.078.000

Het benodigde krediet alsmede de hierop gebaseerd kapitaallasten voor de realisatie van de centrale onderwijs- en sportvoorziening komen ten laste van de beschikbare financiële ruimte voor nieuw beleid. Het nu aangevraagde krediet is een indicatief bedrag op basis van de nu bekende informatie. Dit krediet wordt in 2022 en 2023, jaarlijks € 5 mln., gedekt uit het beschikbare investeringsvolume. Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar het voorstel 'Centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht' geagendeerd voor de raadsvergadering van 8/9 juli 2020.

Project zwem- en schaatsvoorziening

Op basis van het raadsbesluit van december 2017 en indachtig het coalitieakkoord Samen Duurzaam respectievelijk het Addendum hebben wij verder gewerkt aan het project zwem- en schaatsvoorzieningen. Om het project nu verder vorm te kunnen geven, stellen wij voor een voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar te stellen. Dit krediet is bedoeld voor onderzoek- en plankosten voor gebiedsvisie en schetsontwerp (fase 1). De verdere voorbereiding en het beschikbaar stellen van middelen hiervoor is nodig om de tijdslijnen tot 2025, zoals opgenomen in het raadsbesluit van december 2017, waar te kunnen maken. De kapitaallasten van dit voorbereidingskrediet dekken wij, passend binnen de begrotingskaders, uit de vrijval van kapitaallasten binnen het programma Sport, cultuur en recreatie. Met andere woorden, dit legt geen beslag op de middelen uit het investeringsprogramma.

Samenvattend

Afgezien van de benodigde middelen voor continuering van een aantal lopende dossiers worden nu geen voorstellen voor nieuw beleid gedaan. De invulling van nieuw beleid komt terug in de voorstellen van de begroting 2021. De integrale afweging vindt plaats op basis van de eerder genoemde drie criteria.

De inzet van het investeringsprogramma koppelen we aan de 4 genoemde onderdelen, waarbij we nog geen onderverdeling maken in de financiële omvang van deze blokken. Het beschikbare investeringsvolume van € 31,3 mln. is het vertrekpunt voor de integrale afweging. Gezien het ambitieniveau zullen wij mede op basis van de nadere uitwerking van de 4 onderdelen in voorstellen voor nieuw beleid indien nodig voorstellen doen voor het verhogen van het investeringsvolume. Passend binnen onze begrotingskaders doen wij hierbij voorstellen om kapitaallasten binnen de begroting te dekken.

Tabel: vertrekpunt beschikbaar investeringsvolume

<i>Bedragen x € 1.000.</i>	2020	2021	2022	2023	2024	totaal
Beschikbare Investerings- ruimte nieuw beleid	1.000	10.400	10.000	10.000	10.000	41.400
Centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht	0		5.000	5.078	0	10.078
Vertrekpunt beschikbaar investeringsvolume	1.000	10.400	5.000	4.922	10.000	31.322

3. Beslispunten

Onderstaand hebben wij de beslispunten die verband houden met de 2^e programmarapportage 2020 op een rij gezet.

Instemmen met de 2^e programmarapportage 2020 en in het bijzonder met:

1. De aanpassingen van de budgetten zoals opgenomen in hoofdstuk 4 'Ontwikkelingen per programma' en in het bijzonder met de mutaties in de reserves.
2. De dekkingsrichtingen, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 'Actualisatie financieel perspectief, bestaande uit:
 - Aanhouden van een achtervang voor dekking financiële gevolgen coronamaatregelen ad € 430.000 in 2020;
 - Verlaging budgetten Jeugdzorg met € 800.000 ingaande 2022 door sturing op uitvoering centrumregeling, contracten en reële aantallen zorgvraag;
 - De verwerking van de prognose van de meicirculaire 2020;
 - De inzet van de stortingen in de algemene reserve uit de programmabegroting 2020;
 - Temporisering van de beschikbare middelen binnen het investeringsprogramma 2021-2023;
 - Dekking van de structurele extra kosten voor schuldhelpverlening ad € 231.000 binnen de begroting van het Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek.
3. Het afdekken van de tekorten in de jaarschijven 2020, 2021 en 2023 ad respectievelijk € 1,24 mln., € 549.000 en € 37.000 uit de algemene reserve en het toevoegen van het overschot in de jaarschijf 2022 ad € 1,66 mln. aan de algemene reserve.
4. Het beschikbaar stellen van een krediet voor:
 - Opstellen en kwaliteitsverbetering ODA-parking ad € 563.000 en de kapitaallasten te dekken uit de meeropbrengst aan parkeerabonnementen ten behoeve van de Wozoco en de meeropbrengst uit losse kaartverkoop;
 - Activeren bouwgrond aan de Mercator ad € 269.000 en de kapitaallasten conform de begrotingskaders te dekken binnen het programma Verkeer, vervoer en waterstaat.
 - De voorbereiding van het project zwem- en schaatsvoorzieningen ad € 250.000 en de kapitaallasten te dekken uit de vrijval van de kapitaallasten binnen het programma Sport, cultuur en recreatie.
 - Normalisatietraject WWC Obbichterweg € 340.000, te dekken uit de hiervoor gereserveerde middelen in de risicoreserve.
5. De financieel- technische correcties binnen het investeringskrediet Technocollege.

4. Ontwikkelingen per programma

Uitgaande van het principe van een uitzonderingsrapportage geven wij in dit hoofdstuk per programma inzicht in de ontwikkelingen, risico's en een prognose van budgetten en kredieten.

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Ontwikkelingen

- Gemeentefonds vooruitblik meicirculaire 2020

De hoogte van het gemeentefonds is afhankelijk van de rijksuitgaven. Geeft het Rijk meer uit, dan stijgt het gemeentefonds, gaan de rijksuitgaven omlaag dan daalt ook het gemeentefonds. De begrote gemeentefondsuitkering is gebaseerd op de septembercirculaire 2019. Deze circulaire vloeit voort uit de Miljoenennota die met Prinsjesdag is gepresenteerd.

De Voorjaarsnota 2020 vormt de basis voor de komende meicirculaire en is eind april verzonden naar de Tweede Kamer.

Hieronder geven we een indicatie van belangrijke wijzigingen uit de Voorjaarsnota die van invloed zijn op de gemeentefondsuitkering:

- Inmiddels is bekend dat de fondsbeheerders en de VNG begin mei erover gesproken hebben de gemeentefondsgelden (accresen) voor 2020 en 2021 te bevriezen. Om zo rust en stabiliteit in het begrotingsbeeld te bereiken. Niet alleen voor de rijksoverheid maar ook voor gemeenten. De uitkomst hiervan staat in de meicirculaire 2020.
- In de Voorjaarsnota is overigens nog geen rekening gehouden met het bevriezen van het accres. De actuele standen uit de voorjaarsnota zijn:

	2019	2020	2021	2022	2023
Macro	€ 16,1 mln.	€ 12,1 mln.	€ 138,9 mln.	€ 321,2 mln.	€ 127,8 mln.
Sittard-Geleen	€ 0,1 mln.	€ 0,1 mln.	€ 0,7 mln.	€ 1,8 mln.	€ 0,7 mln.

- De definitieve afrekening BTW compensatiefonds (BCF) over het jaar 2019 kent een positief resultaat van € 32 mln. Voor Sittard-Geleen levert dit een voordeel op van ongeveer € 0,2 mln. In de begroting 2020-2023 hadden we waren we al vanuit gegaan dat we een voordeel van € 0,2 mln. zouden krijgen uit BCF.
- Daarnaast wordt in de Voorjaarsnota een bedrag van € 70 mln. uit het gemeentefonds gehaald. Op dit moment weten we niet waarop deze korting betrekking heeft. Het nadeel voor Sittard-Geleen hierdoor schatten we op - € 0,4 mln.
- Sociaal domein: compensatie voor loon- en prijsontwikkeling (LPO) 2020 voor de onderdelen die in 2019 niet zijn overgeheveld naar de algemene uitkering.
 - o Voogdij/18+, € 18 miljoen structureel. Voor Sittard-Geleen betekent dit indicatief € 0,1 mln.
 - o Wet Sociale Werkvoorziening en overige participatie, ± € 60 mln. structureel indicatie Sittard-Geleen € 0,4 mln.

Bovenstaande wijzigingen zijn indicatief. De definitieve bedragen weten we pas na publicatie van de meicirculaire 2020. Als deze circulaire beschikbaar is dan nemen we de uitkomst mee in de besluitvorming van de 3e programmarapportage 2020 en in de begroting 2021. Vooruitlopend daarop ontvangt de gemeenteraad een raadsbrief over meicirculaire 2020 zodra deze gepubliceerd en geanalyseerd is.

Het risico bestaat dat het rijksbegrotingstekort van € 92 mld. door de corona-noodmaatregelen nadelige gevolgen kan gaan hebben op het gemeentefonds. Bij de samenstelling van deze rapportage was ons hierover nog niets bekend.

- **Herijking Gemeentefonds**

Uit een peiling over de risico's voor de gemeentelijke meerjarenbegroting blijkt dat de helft van de deelnemende gemeenten (168) de negatieve herverdeeleffecten van het nieuwe verdeelstelsel gemeentefonds bestempelt als risico nummer één.

De gemeentefondsbeheerders werken samen met de VNG aan een nieuwe verdeling van het gemeentefonds, ook wel de herijking van het gemeentefonds genoemd.

De herijking is opgedeeld in twee onderdelen: 1) verdeelmodellen sociaal domein en 2) het 'klassieke' gemeentefonds (de overige onderdelen van het gemeentefonds). Het landelijke budget van het gemeentefonds waarop de nieuwe verdeelmodellen in 2022 van toepassing zijn bedraagt ca. € 30 miljard.

Invoering van de nieuwe verdeling was voorzien in 2021. Op 26 februari 2020 heeft het ministerie van BZK aan de tweede kamer gemeld dat uit een oogpunt van zorgvuldigheid en draagvlak de invoer van het nieuwe verdeelstelsel een jaar wordt uitgesteld. Wat de consequenties hiervan zijn is op dit moment nog niet in te schatten. De verwachting is dat grotere gemeenten op deze nieuwe verdeling op vooruitgaan en dit gaat meestal ten koste van de plattelandsgemeenten.

Bij herverdeeloperaties zijn er dus winnaars en verliezers (voor- en nadeelgemeenten). Als we kijken naar onze ervaringen uit het verleden, bestaat er een risico dat Sittard-Geleen één van de nadeelgemeenten zal zijn. Op dit moment zijn de uitkomsten van de onderzoeken niet bekend. Als we uitgaan van een overgangsregeling van 4 jaar met een maximaal nadeel van € 15 per inwoner per jaar, dan bedraagt het risico in 2022 € 1,4 mln. oplopend naar € 5,4 mln. in 2025. Het risico wordt ingeschat op de laagste kans klasse 35% en valt daarmee onder het restrisico.

- **Nieuw Financieel pakket**

De invoering van een nieuw administratiesysteem heeft vertraging opgelopen en daardoor kunnen we de ingangsdatum van 1 januari 2021 niet realiseren.

Momenteel werken we aan een visiedocument voor het inrichten, bestuurbaar en beheersbaar maken van ons (toekomstig) financieel systeem. Gelijktijdig maken we een impactanalyse voor een update van het huidige financiële systeem, om de continuïteit van onze administratievoering te verzekeren.

Risico's

- **Verbonden partijen**

We krijgen als aandeelhouder van Enexis jaarlijks een dividend. Hiervoor hebben we structureel € 0,73 mln. opgenomen in de begroting. Enexis verwacht de komende jaren een lagere dividenduitkering. Dit komt doordat de lage rente zorgt voor minder rendement op het eigen vermogen. En daardoor een lager resultaat. Ook moet Enexis de komende jaren fors investeren. We verwachten dat vanaf 2020 de dividenduitkering 50% lager zal zijn en dat we in 2021 minder dividend ontvangen. Bij de begroting 2021 nemen we dit risico mee in de paragraaf 'weerstandsvermogen'.

- **Huisvesting**

Voor 1 januari 2021 dient er een locatiebesluit te liggen waarin staat dat we gaan investeren in de bestuurlijke en ambtelijke huisvesting zodat deze panden voldoen aan de wettelijke eisen. Wij werken hier in samenhang met onze visie op de huisvesting en de Toekomstvisie 2030 een voorstel voor uit. Als we nog geen keuze hebben gemaakt voor ambtelijke- en bestuurlijke huisvesting voor 1 januari 2021, dan moeten we investeren in de bestaande panden. Dat heeft te maken met geldende wetgeving. Bijvoorbeeld met de Verplichting uit Bouwbesluit: Energielabel c kantoorgebouwen per 1 januari 2023 en met het Activiteitenbesluit: Informatieplicht energiebesparing voor bedrijven en instellingen, Arbowet: RI&E's). De huidige huisvesting van team Wijkbeheer voldoet niet meer aan de geldende wet- en regelgeving en noopt daarom tot direct ingrijpen.

We lopen dus het risico dat we in de huidige panden moeten investeren zonder dat dit leidt tot duurzame waardevermeerdering.

- **Wet Open Overheid (WOO)**

Het aangepaste wetsvoorstel 'Wet Open Overheid' is goedgekeurd door VNG. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Om te kunnen voldoen aan dit wetsvoorstel moeten wij de informatiehuishouding op orde te brengen. De WOO is een veranderopgave, het vraagt iets van de houding en het gedrag van medewerkers en van processen en systemen. Het ontsluiten en publiceren van ongestructureerde informatie (zoals e-mail, netwerkschijven) is een omvangrijke operatie. De structurele kosten verschillen per gemeente en zijn voor Sittard-Geleen nog niet inzichtelijk.

Prognose budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)		(+ = voordeel - = nadeel)			
		Begroting			
Programma 0: Bestuur en Ondersteuning		2020	2021	2022	2023
<i>Autonoom</i>					
a.	Nieuw contract licentiekosten Microsoft.	-126	-126	-126	-126
b.	Privacy en security	300			
		-300			
c.	Stroomlijnen van de P&C-cyclus	50	50	50	50
		-50	-50	-50	-50
d.	Vrijval achtervang GR SSC-ZL		300	300	300
e.	Daling parkeerinkomsten Corona)	-425			
<i>Beleidskeuze</i>					
f.	Bestuurswissel:				
	- afscheid/ receptie burgemeester	-50			
	- formatie-uitbreiding	-50	-58	-29	
<i>Administratief</i>					
g.	Omslagrente	PM			
		1.007			
h.	Algemene reserve Vastgoed i.r.t. sportaccommodaties	-1.007			
		-718			
i.	Eigen Risico Dragerschap personeel	736			
j.	Dekking inflatie: programma 5 Cultuur, sport en recreatie				
	- Programma 5 Cultuur, sport en recreatie	397	397	397	397
	- Programma 6 Sociaal Domein	1.188	1.389	1.397	852
Totaal programma 0		952	1.902	1.939	1.423

Autonom

a. Licentiekosten Microsoft

In de 3e programmarapportage 2019 en 1^e programmarapportage 2020 hebben we gemeld dat het contract met Microsoft per 1 januari 2020 afloopt. De situatie ten opzichte van de 1^e programmarapportage 2020 is niet gewijzigd.

In het nieuwe contract maken we gebruik van de voorwaarden die de VNG met Microsoft afgesproken heeft. Microsoft heeft de licentie inmiddels aanpast om het gemeentelijk beleid voor 'verschuiving naar de cloud' uit te kunnen voeren. Werken in de cloud betekent dat bestanden en programma's altijd en overal beschikbaar zijn als je toegang hebt tot het internet. Als uitvloeisel van de VNG-onderhandelingen en om de bedrijfsvoering op dit gebied te kunnen verzekeren, stijgen de ICT-kosten voor het Microsoftdeel structureel met € 126.000.

b. Informatiebeveiliging en privacy

De afgelopen jaren zijn steeds meer bedrijven slachtoffer geworden van cybercriminaliteit. Het misbruik van kwetsbaarheden in computersystemen is dus een risico dat we in 2018 al onderkend hebben. In 2019 hebben we meegedaan aan de gezamenlijke aanbesteding van GGI-Veilig. Om zo te voldoen aan de wettelijke verplichting van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). En daarmee de digitale weerbaarheid van computerdreigingen (zoals hackpogingen) te verhogen. GGI-Veilig is een initiatief van de VNG en kent een aantal producten en diensten voor informatiebeveiliging. Daarmee kunnen we computerbedreigingen beter monitoren en in kaart brengen. En er zo ook beter op sturen. We gaan in 2020 producten en diensten uit deze raamovereenkomst afnemen. De incidentele kosten, ad. € 300.000, komt uit de reserve 'Versnelling bedrijfsvoering'. We weten nu nog niet of dit ook structurele financiële gevolgen heeft. Als dat het geval is dan komen we hier via de p&c-cyclus op terug. Deze wijziging hebben we ook gemeld in de 1^e programmarapportage 2020, maar niet verwerkt in een begrotingswijziging.

c. Stroomlijnen P&C cyclus

Vorig jaar heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar de leesbaarheid van de P&C-stukken. Een aantal adviezen van de rekenkamer hebben we meteen opgepakt. Voor de lange termijn hebben we € 50.000 nodig voor de kwaliteitsverbetering van de stuurinformatie en digitalisering van de cyclus. Wij gaan de informatievoorziening en de P&C cyclus 'bottum-up' verder verbeteren, stroomlijnen en versnellen. Hiermee willen we de gemeenteraad betere - en waar mogelijk digitale stukken aanbieden zodat de raad zijn 'P&C-rol' beter kan invullen. De kosten betalen we uit het budget organisatieontwikkeling (€ 2,6 mln.). De raad heeft dit budget bij de begroting 2020 toegekend. Deze mutatie komt ook uit de 1^e programmarapportage 2020.

d. Vrijval achtervang GR SSC-ZL

Conform raadsbesluit van 5 maart jl. zijn wij samen met de gemeenten Heerlen en Maastricht de opheffing van de GR SSC-ZL aan het voorbereiden. Hierbij brengen wij de kosten voortvloeiend uit de opheffing in beeld. Deze kosten hebben voornamelijk een relatie met het SSC-ZL personeel en verplichtingen met betrekking tot de huisvesting. Op basis van de inventarisatie van deze kosten blijkt de omvang van de bijdrage van de deelnemende gemeenten in de opheffing. De opheffing wordt medio 2020 geëffectueerd. Door deze opheffing kan de structurele achtervang voor de dekking van de bijdrage in het SSC-ZL van jaarlijks € 300.000 vrijvallen.

e. Daling parkeerinkomsten (corona)

Door de coronamaatregelen hebben de stadscentra minder bezoekers en zijn de inkomsten van de parkeergarage Zuyderland momenteel nihil. Dit laatste hebben we bij de ontwikkelingen al toegelicht.

Deze ontwikkelingen hebben als gevolg dat de parkeerinkomsten fors zijn gedaald. We verwachten in 2020 dat de parkeerinkomsten door de coronacrisis dalen met € 1,2 mln.

Deze vermindering van parkeerinkomsten bedraagt uitgesplitst naar programmaniveau:

- Programma 0, Bestuur en organisatie € 425.000,- parkeerbelasting (straat)

- Programma 2, Verkeer, vervoer en waterstaat € 735.000,- overige parkeerinkomsten (garages)

Hierbij houden we rekening met een geleidelijke versoepeling van de maatregelen en een periode van economisch- en maatschappelijk herstel. Mocht het herstel langer duren, dan valt de inkomstendaling hoger uit.

In de bijstelling van de parkeerinkomsten hebben wij ook rekening gehouden met de effecten van coronacrisis op de proeftuin Centrum Geleen. In programma 3 Economie lichten we dit verder toe.

Beleidskeuze

f. Bestuurlijke wijzigingen

De wisseling van de burgemeesters, afscheid en receptie bedroeg € 50.000 incidenteel. De uitbreiding van 0,5 fte in het College B&W bedraagt € 58.000 in 2020, € 58.000 in 2021 en € 29.000 in 2022. Binnen dit programma is geen dekking voor deze kosten. De financiële consequenties van wachtgeld en pensioenen van het college nemen we in de volgende rapportage mee. De gevolgen van de bestuurswissel voor de huidige ambtelijke ondersteuning onderzoeken we nog.

Administratieve mutaties

g. Omslagrentepercentage

Om de rente voor leningen te kunnen toerekenen aan programma's en projecten werken we met het rente-omslagpercentage. Voor de begroting 2020 bedraagt deze rente-omslag 2,60%. De berekening hiervan is voorgeschreven in de BBV en gebaseerd op de betaalde rente en de boekwaarde. Uit de actuele cijfers van de jaarrekening 2019 blijkt dat de boekwaarde per 1 januari 2020 lager is dan prognose uit de begroting 2020. Hierdoor moeten we de omslagrentepercentage verlagen naar 2,44%. Deze verlaging verloopt grotendeels budgettair neutraal. De exacte financiële consequenties voor de kapitaallasten verwerken we in de 3e rapportage omdat we e cijfers ten tijde van de 2e rapportage nog niet voorhanden hadden.

h. Wijziging algemene reserve vastgoed en sportaccommodaties

In de 1^e programmarapportage 2020 staat dat we de incidentele verkoopresultaten van € 1,4 mln. storten in de 'Algemene Reserve Vastgoed en Sportaccommodaties'. In die programmarapportage stellen we in programma 8 voor om de kosten van sloop en afboeking van de boekwaarde van het pand aan de Lahrstraat in Sittard ad € 355.000 ten laste van de 'Algemene Reserve Vastgoed en Sportaccommodaties' te brengen.

Ook stellen we voor om het restant van de incidentele verkoopresultaten van € 1,0 mln. over te boeken van de 'Algemene Reserve Vastgoed en Sportaccommodaties' naar de bestemmingsreserve 'incidentele dekking taakstellingen'. We kunnen dit dan inzetten voor leegstandskosten en/of toekomstige sloopkosten. De Algemene Reserve Vastgoed en Sportaccommodaties is gevormd door het samenvoegen van de reserves 'planmatig onderhoud vastgoed' en de reserve 'planmatig onderhoud sportaccommodaties', vooral bestemd voor planmatig onderhoud. Bij te breed gebruik van de Algemene Reserve Vastgoed en Accommodaties lopen we het risico dat we op termijn onvoldoende middelen hebben om het onderhoud uit de voeren.

i. Eigen risicodragerschap regeling werkherhvatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (ERD-WGA)

In 2019 hebben we voor 2020 tot en met 2022 het herverzekeren van het Eigen Risico Dragerschap (ERD) aanbesteed. Deze zijn opnieuw bij Loyalis herverzekerd.

Jaarlijks stellen we de begrote uitkeringslasten en begrote verzekeringspremies bij volgens de laatste prognose. Hierbij houden we er ook rekening mee dat we deze kosten dekken uit bespaarde premie UVW, vergoeding van de verzekeringsmaatschappij en de voorziening ERD. Per saldo komt € 18.000 ten gunste van het resultaat.

j. Dekking inflatie

In deze programmarapportage stellen wij een aantal budgetaanpassingen die opgevangen kunnen worden door de hiervoor gereserveerde middelen binnen het programma 0 Bestuur en Ondersteuning. Het betreft:

- De indexering van 2,4% voor de subsidies op kosten (personeel en materieel) van professionele instellingen. Deze hebben we meegenomen in programma 5 Cultuur, sport en recreatie (€ 397.000) en programma 6 Sociaal Domein (€ 179.000).
- Op basis van de circulaire gemeentefonds hebben wij middelen gereserveerd om de effecten van loon- en prijscompensatie binnen het Sociaal Domein op te vangen. Deze middelen worden nu ingezet om de nadelige (prijs-)effecten van de bijstelling op de Wmo in het programma 6 Sociaal Domein op te kunnen vangen. Het betreft in 2020 € 1,0 mln.; in 2021 en 2022 € 1,2 mln. en in 2023 € 673.000.

Programma 1: Veiligheid

Ontwikkelingen

- **Veranderd veiligheidsbeeld en gelegenheidsstructuren**

Onze gemeente kent een veiligheidsbeeld en -opgave van buitenproportionele omvang. De leefomgeving en daarmee ook het veiligheidsbeeld verandert als gevolg van de Coronacrisis. Hoewel de verandering in het beeld nog niet duidelijk is, zijn de eerste effecten in het veiligheidsbeeld al waarneembaar. We zien bijvoorbeeld een significante afname van woninginbraken, een verminderde inzet van boa's op het gebied van betaald voetbal en evenementen, maar verwachten wel juist een toename van huiselijk geweld en cybercriminaliteit. Criminaliteit is flexibel en zal anticiperen op de ontstane situatie. In een periode van crisis en vervolgens herstel ontstaan ook andere en nieuwe gelegenheden voor criminaliteit. Daarnaast kunnen preventie-activiteiten op diverse terreinen slechts in beperkte omvang uitgevoerd worden. Al deze ontwikkelingen onderschrijven het belang om niet te verslappen op de veiligheidsaanpak.

Samen met de betrokken veiligheidspartners zijn we bezig met het in beeld brengen van de veranderingen in het veiligheidsbeeld en de gelegenheidsstructuren als gevolg van de Coronacrisis en de daaruit volgende maatregelen.. Waar nodig zal op de veranderingen worden geanticipeerd.

- **Crisisbeheersing en rampenbestrijding**

De uitbraak en impact van het Coronavirus laat onomstotelijk zien dat crisis en rampen zich niet laten voorspellen en plotseling in alle hevigheid kunnen ontstaan. Een goede interne en externe gemeentelijke crisisorganisatie, die complementair is aan de regionale crisisorganisatie, is derhalve een must.

Een gedegen gemeentelijke crisisorganisatie kan inspringen op de processen die lokaal moeten worden georganiseerd en uitgevoerd. Onze gemeentelijke organisatie moet hier op zijn toegerust. Denk dan aan voldoende capaciteit qua middelen en mensen op het gebied van communicatie en openbare orde en veiligheid, maar ook verscherpte aandacht voor adequate preparatie in de vorm van het inrichten van de randvoorwaarden, opleiding, trainen en oefenen op diverse mogelijke situaties en binnen een breed spectrum aan functies. Het is essentieel voortdurend te beoordelen of de (interne) gemeentelijke crisisorganisatie voldoet aan de vraag c.q. eisen van het veiligheidsbeeld. In de komende periode wordt op basis van de opgedane ervaringen, bezien of de ontwikkelingen binnen dit beeld noodzaken tot wijzigingen in c.q. versterking van de gemeentelijke crisisorganisatie.

- **Damoclesbeleid**

Het Damoclesbeleid wordt uitgevoerd. Voor wat betreft de effectuering van woningsluitingen – louter in het geval sprake is van bewoning - gelden afwijkende afspraken. Deze zijn vooralsnog uitgesteld.

- **Aandachtsgebieden (externe veiligheid)**

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten de aandachtsgebieden voor risicovolle activiteiten bekend zijn. Tevens geldt dat bij iedere nieuwe ontwikkeling op het gebied risicovolle activiteiten binnen de omgeving nagedacht moet worden over omgevingsveiligheid. Om de aandachtsgebieden vast te stellen is nader onderzoek vereist naar bronnen en de omgeving (populatie) in relatie tot afstanden en vereiste berekeningen. RUD Zuid-Limburg en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voeren deze activiteiten uit. Kosten voor deze extra werkzaamheden van de RUD Zuid-Limburg bedragen indicatief € 20.000. Aan de werkzaamheden uitgevoerd door het ministerie zijn geen kosten verbonden.

Vervolgens moeten de aandachtsgebieden en de bijbehorende informatie beschikbaar gesteld worden voor het register externe veiligheidsrisico's (REV). De RUD Zuid-Limburg draagt zorg voor

het verzamelen van de gegevens en het wijzigen van de gegevens van risicovolle activiteiten. De kosten hiervoor zijn thans nog niet inzichtelijk en ook niet in onze begroting meegenomen.

- **Communicatieplan Chemelot**

Door het opstellen van een integraal communicatievoorstel wordt getracht op een gedegen en planmatige wijze vorm te geven aan de risicocommunicatie. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat (1) omwonenden in de koude fase (als er nog geen ramp of crisis plaatsgevonden heeft) goed geïnformeerd worden over de veiligheidsrisico's rondom Chemelot, (2) weten wat ze moeten tijdens een eventuele calamiteit én (3) als dat nodig is zelfredzaam gedrag vertonen. Als zodanig helpt doeltreffende risicocommunicatie de effectiviteit van crisiscommunicatie te vergroten.

- **Belevingsmonitor van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.**

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) doet in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat onderzoek naar hoe mensen de veiligheid van de chemische industrie ervaren en hoe ze hierover geïnformeerd willen worden. Hiervoor heeft het RIVM een vragenlijst ontwikkeld. Dit zal zorgen voor een gewenst ankerpunt voor alle betrokken partners, waarbij de informatiebehoefte van inwoners duidelijk wordt gemaakt. Het belevingsonderzoek wordt gebruikt als nulmeting. Het RIVM is trekker van dit project, waarbij haar onafhankelijke positie te allen tijde gewaarborgd blijft. Alle stappen in het onderzoeksproces vinden echter in nauwe afstemming met de werkgroep risicocommunicatie plaats zodat de uiteindelijke resultaten meerwaarde bieden voor de gezamenlijke risicocommunicatie van overheden en Chemelot. Gemeente Sittard-Geleen is ook deelnemer van deze werkgroep.

In gezamenlijkheid is besloten om dit belevingsonderzoek uit te voeren aan de hand van een vragenlijstonderzoek, aanstonds verspreid door het RIVM. De specifieke vragen die daarin gesteld worden zijn ook telefonisch voorgelegd aan een select groepje omwonenden. Op basis daarvan scherpt men de vragenlijst verder aan en worden eventuele blinde vlekken vooraf blootgelegd. Eenzelfde exercitie vindt plaats na het analyseren van de onderzoekresultaten; ook dan wordt nader ingegaan op de achtergrond van de gegeven antwoorden. Medio 2020 volgen de eerste resultaten en analyse van dit onderzoek, waarna in september de eindrapportage volgt. Voor het belevingsonderzoek zijn geen financiële middelen nodig. De kosten van het onderzoek worden gedragen door het RIVM.

- **Jaarstukken Veiligheidsregio Zuid-Limburg**

Bij de jaarrekening 2019 en de begroting 2021 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) doen zich een tweetal financiële mutaties voor, die leiden tot een incidenteel financieel voordeel in 2020 binnen het product Brandweer. Het betreft de volgende mutaties:

- Jaarrekening 2019 VRZL:
Incidenteel positief afwikkelingsverschil in 2020 binnen het product Brandweer van € 170.000. m.b.t. de nacalculatie loon- en prijsindexering over 2019.
- Begroting 2021 VRZL:
Incidentele vergoeding in 2020 binnen het product Brandweer van € 410.000 m.b.t. het om niet overdragen van de kazerne Maastricht-Zuid door het Rijk aan de VRZL.

De financiële doorvertaling van bovengenoemde bedragen ad € 580.000 volgt o.b.v. een nadere concretisering van risico's en ontwikkelingen op het thema Veiligheid bij de samenstelling van de 3e programmarapportage 2020 en het Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2021-2022, dat eind dit jaar aan het college ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Risico's

- Risicoprofiel Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Binnen de begroting 2021 VRZL zijn in de verplichte paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voor de diverse producten binnen de Veiligheidsregio de risico's (kans x impact) bepaald. Er heeft binnen de VRZL een uitgebreidere analyse plaatsgevonden, hetgeen resulteert in een totaalbedrag aan financiële risico's ad € 6,9 mln. De weerstandscapaciteit bij de VRZL is becijferd op € 1,5 mln. Op grond hiervan kan worden geconcludeerd dat het geraamde weerstandsvermogen van de VRZL ruim onvoldoende is om de risico's af te dekken. Er zal in overleg met de VRZL een nadere analyse gemaakt moeten worden over de hardheid van deze risico's. Mogelijk heeft dit ook gevolgen voor de gemeentelijke paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

- Buitengewoon Opsporingsambtenaren

Boa's vervullen inmiddels een onmiskenbare en onmisbare rol in de openbare ruimte. De concrete invulling wordt veelal ook gevoed door de inbreng van onze inwoners. Ze zijn een spil in de wijk en dragen bij aan het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid in zijn geheel. Tijdens de coronacrisis is gebleken dat een goede samenwerking ook daadwerkelijk mogelijk is en zeer gewaardeerd wordt.

De bestaande capaciteit wordt zo goed en efficiënt mogelijk ingezet, maar net als bij de inzet van politie is het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten onvermijdelijk. Er wordt een groot beslag gelegd op de capaciteit en dit beslag zal geleid op de ontwikkelingen alleen maar groter worden. Gelet op de bestaande capaciteit kan op dit moment niet worden voorzien in de behoefte van inwoners in de wijken.

Prognose budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)

Programma 1: Veiligheid	Begroting 2020	Meerjarenbegroting (x € 1.000)		
		2021	2022	2023
<i>Beleidskeuze</i>				
a. Preventieve aanpak van radicalisering	-49 49			
b. Structureel voordeel begroting 2021 VRZL	208	37	116	342
Totaal programma 0	208	37	116	342

Beleidskeuze

a. Preventieve aanpak van radicalisering

In 2018 is gestart met een preventieve aanpak van radicalisering. Voor de financiering van de integrale aanpak preventie radicalisering in 2020 zijn versterkingsgelden aangevraagd bij de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) / Ministerie van Justitie en Veiligheid. Gemeente Maastricht heeft deze aanvraag gedaan, namens (onder andere) gemeente Sittard-Geleen. De toekenning 2020 voor gemeente Sittard-Geleen bedraagt € 48.883,00. De onderliggende taken worden uitgevoerd door Partners In Welzijn. De ontvangen gelden worden dan ook via een subsidie aan Partners in Welzijn betaald.

b. Structureel voordeel begroting 2021 VRZL

Op basis van de begroting 2021, inclusief meerjarenraming van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg blijkt dat onze bijdrage aan deze regeling voordelig kan worden bijgesteld. Passend binnen de begrotingskaders vallen deze voordelen vrij ten gunste van de algemene middelen.

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Ontwikkelingen en risico's

- Calamiteiten- en verkeerscirculatieplan Chemelot

Doel van dit Verkeerscirculatieplan is om, bij een (dreigende) calamiteit op de Chemelot-site, de instroom van het verkeer naar het calamiteitengebied te beperken, de uitstroom uit het gebied te faciliteren en een snelle aan- en afvoer van hulpdiensten te waarborgen. Het Verkeerscirculatieplan vormt een bijlage van het reeds in 2019 geactualiseerde en vastgestelde rampenbestrijdingsplan. In 2019 heeft de provincie Limburg het initiatief genomen om, op basis van dit rapport, te komen tot een implementeerbaar verkeerscirculatieplan. Hiertoe werd een projectgroep opgericht waarin de wegbeheerders, politie, Veiligheidsregio en Chemelot beheerder (Sitech) deel namen.

Het verkeerscirculatieplan bestaat uit :

- een set aan korte termijnmaatregelen, dit zijn maatregelen waarvan het essentieel is dat zij snel geïmplementeerd kunnen worden en die passen binnen de beschikbare budgetten van partijen
- een set aan lange termijnmaatregelen, dit zijn maatregelen waarvan het belangrijk is dat zij geïmplementeerd gaan worden, omdat zij de veiligheid en snelheid van inzet van personeel verhogen. Deze maatregelen moeten nog nader uitgewerkt worden en hiervoor dienen nog financiële middelen beschikbaar gesteld te worden door betrokken instanties.
- een communicatieschema op het niveau van de wegbeheerders, dit is een schema waarin gevisualiseerd en omschreven wordt wanneer, hoe, wie en welke informatie wordt uitgewisseld tijdens het optreden van een calamiteit.

Het verkeerscirculatieplan moet worden geformaliseerd in een regelscenario c.q. een van tevoren opgesteld draaiboek waarin is vastgesteld door wie, wanneer een bepaalde set aan (verkeers-) maatregelen moet worden ingezet en op welke wijze. Vanaf medio 2020 wordt gestart met het opstellen van dit regelscenario onder leiding van Rijkswaterstaat in samenwerking met de betrokken partijen. Hierin zullen in eerste instantie de korte termijn maatregelen en het communicatieschema zijn geborgd. Doel is om in een volgende fase een set van uitvoerbare en actuele lange termijn maatregelen aan het regelscenario toe te voegen en een periodiek overleg tussen de betrokken partijen (wegbeheerder, site-beheerder en hulpdiensten) te institutionaliseren.

In het kader van de Gebiedsverkenning Westelijke Mijnstreek zal binnen het deelproject 'Chemelot e.o.' de opdrachtnemer, in afstemming met betrokken partijen, de lange termijn maatregelen gaan actualiseren en zorgen voor afstemming met de korte termijn maatregelen. De geactualiseerde lange termijn maatregelen maken deel uit van het pakket van oplossingsmaatregelen voor deze gebiedsverkenning. Bij de bestuurlijke besluitvorming van deze maatregelen en samenwerking zullen ook andere partijen (politie en veiligheidsregio) betrokken moeten worden.

- Project A76

De afgelopen maanden is de technische voorbereiding voor de reconstructie van de Rijksweg Zuid – A76 afgerond en heeft de aanbesteding van de werkzaamheden plaatsgevonden. Het werk is gegund aan Strukton Civiel Zuid B.V. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart en de daadwerkelijke uitvoering zal plaats vinden in de zomervakantie-periode. De werkzaamheden zullen naar verwachting 4 weken in beslag nemen.

- A2 verbreding Het Vonderen - Kerensheide

Vooruitlopend op de verbreding van de A2 - welke leidt tot meer verkeer op de N276 - en een duurzame (ongelijkvloerse) oplossing Heerlenerweg en Hoogveld, worden de verkeersregel-

installaties op deze knelpunten in 2021 vervangen. Vervanging is noodzakelijk omdat deze VRI's zowel technisch als functioneel zijn afgeschreven. Bij de vervangingen wordt rekening gehouden met toekomstige toepassing van deze installaties binnen de nog te realiseren duurzame kruispuntoplossingen.

- **Goederenvervoer**

Op routes met goederenvervoer (vrachtverkeer) passen we bij de vervanging van verkeerslichten tovergroen toe voor een betere afwikkeling van (zwaar)vrachtverkeer. Hiermee besparen we brandstof en verminderen we CO2 uitstoot. Ook spoorvorming bij de stopstrepen gaat minder snel. Daarnaast dragen deze maatregelen bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven.

- **Langfietsroutes**

De gemeenten in de Westelijke Mijnstreek hebben gezamenlijk aan Heusschen Copier opdracht gegeven om op hoofdlijnen een hoofdfietsroutestructuur uit te werken voor de regio Westelijke Mijnstreek. Het doel van de hoofdfietsroutestructuur is om een ontbrekende schakel in het fietsroutenetwerk in Zuid-Limburg in te vullen en daarmee een alternatief te bieden voor fietsen in het Heuvelland. Daarnaast verbindt de fietsroute ook de internationale fietsroutes LeisureLane en Kolenspoor en vormt het zo de ontbrekende schakel van een Euregionaal fietsnetwerk. Stand van zaken is het verder in detail uitwerken van het project en het realiseren van de benodigde (co)financiering.

- **Deelfietssysteem**

Wij onderzoeken op dit moment hoe ook in onze gemeente als onderdeel van de Westelijke Mijnstreek een regio- een deelfietssysteem geïntroduceerd zou kunnen worden. Een regionaal deelfietssysteem is een netwerk van uitleenpunten voor elektrische deelfietsen, waarbij inwoners en bezoekers van Zuid-Limburg de fietsen, na een eenmalige registratie, kunnen gebruiken via een app of met gebruik van een chipkaart. Het streven is om het bestaande systeem in de regio Parkstad uit te rollen naar de regio's Maastricht/Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek. In het kader van hun regio-deal zijn daarvoor reeds middelen toegezegd. Dit sluit tevens aan op de in de Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg geformuleerde ambities.

- **Parkeren Zuyderland**

Het Zuyderland Medisch Centrum heeft in verband met de Coronacrisis besloten geen bezoek meer toe te laten en alle polibehandelingen uit te stellen. De parkeerinstallatie is op maandag 17 maart jl. voorlopig op gratis gezet. Begin mei is de reguliere zorg bij Zuyderland weer opgestart en zal de parkeerinstallatie weer in bedrijf worden genomen. Dit alles is terug te zien in de dalende inkomsten van het parkeren.

Prognose budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)

(+ = voordeel - = nadeel)

	Krediet	Begroting 2020	2021	2022	2023
<i>Autonoom</i>					
a. Opstellen en kwaliteitsverbetering ODA-parking	563	8	15 -22	22 -22	22 -22
b. Activeren bouwgrond aan de Mercator (parkeerplaats Stamicarbon)	269	0	7 -7	7 -7	7 -7
c. Daling parkeerinkomsten (Corona)		-735			
Totaal	832	-727	-7	0	0

Autonoom:

a. Opstellen en kwaliteitsverbeteringen ODA-parking

Naar aanleiding van voortdurende negatieve berichtgeving rondom het functioneren van de Odaparking is destijds een krediet beschikbaar gesteld van € 650.000. voor het oplossen van

diverse bouwkundige gebreken en verbeteringen. De oorspronkelijke aannemer heeft onder garantie een aantal gebreken waaronder scheurvorming en (grond)water problemen aangepakt. De gemeente heeft nadere onderzoeken laten uitvoeren om de resterende gebreken op te lossen. Uit het onderzoek kwam naar voren dat het resterend water via de trapgaten naar binnen komt. Dit kan opgelost worden door de trapgaten te overkappen. Bovendien leidt de overkapping van de trapopgangen ook tot een betere kwaliteit van het product parkeren door een schonere en veiligere parkeergarage. Samen met de professionalisering van het beheer is dit een belangrijke stap in de verbetering van de service aan de bezoekers van het centrum van Sittard.

Als gevolg van de conjuncturele kostenontwikkeling en architectonische eisen is een additioneel krediet van € 560.000. nodig om de resterende investeringen te kunnen uitvoeren. De kapitaallasten kunnen worden gedekt uit de meeropbrengst van de minimale afname van abonnementen door Zowonen en Zuyderland ten behoeve van de Wozoco in combinatie met de meeropbrengst van losse kaartverkoop.

Voorgesteld wordt het krediet met € 560.000. bij te stellen.

b. Stamicarbon

Sinds 2013 wordt het perceel kadastraal bekend, gemeente Sittard, sectie L, nummer 915, groot 1.917 m² en gelegen aan de Mercator te Sittard (project Kantorenpark Station) verhuurd als parkeerterrein aan Stamicarbon. Voor in eerste aanleg een periode van 10 jaar, met de mogelijkheid tot verlenging voor telkens 5 jaar. De huurpenningen bestaande uit aanlegkosten en rente ondergrond, worden in de algemene dienst van de gemeente verantwoord. Het ligt niet in de lijn der verwachtingen dat het perceel na 2023 nog een kantoorbestemming krijgt en de huur van de parkeerplaatsen toekomstig wordt bestendigd.

Conform wet- en regelgeving dient het perceel derhalve uit de grondexploitatie te worden geëlimineerd en ondergebracht binnen de materiële vaste activa voor een bedrag van € 268.650 (1.971 m² *€150). Dat bedrag komt overeen met de marktwaarde van het perceel voor werknemers parkeren. Voorgesteld wordt het perceel te activeren en de rentelast binnen het resultaat van het product te dekken.

c. Daling parkeerinkomsten (corona)

Door de coronamaatregelen hebben de stadscentra minder bezoekers en zijn de inkomsten van de parkeergarage Zuyderland momenteel nihil. Dit laatste hebben we bij de ontwikkelingen al toegelicht.

Deze ontwikkelingen hebben als gevolg dat de parkeerinkomsten fors zijn gedaald. We verwachten in 2020 dat de parkeerinkomsten door de coronacrisis dalen met € 1,2 mln.

Deze vermindering van parkeerinkomsten bedraagt uitgesplitst naar programmaniveau:

- Programma 0, Bestuur en organisatie, € 425.000,- parkeerbelasting (straat)
- Programma 2, Verkeer, vervoer en waterstaat € 735.000,- overige parkeerinkomsten (garages)

Hierbij houden we rekening met een geleidelijke versoepeling van de maatregelen en een periode van economisch- en maatschappelijk herstel. Mocht het herstel langer duren, dan valt de inkomstendaling hoger uit.

In de bijstelling van de parkeerinkomsten hebben wij ook rekening gehouden met de effecten van coronacrisis op de proeftuin Centrum Geleen. In programma 3 Economie lichten we dit verder toe.

Programma 3: Economie

Ontwikkelingen

- **Tactisch Beraad**

Wij zijn structureel in overleg met triple-helix partijen over economische structuurversterking, het tactisch beraad. Hierin zitten vertegenwoordigers van BSG (Bedrijven Sittard-Geleen), Brightlands Chemelot, MKB Zuid-Limburg en onderwijspartijen. Recent is dit tactisch beraad uitgebreid met vertegenwoordigers van centrummanagement, parkmanagement en een vertegenwoordiging van de wijkwinkelvoorzieningen. Ook vanuit de gemeenten Beek en Stein nemen sinds kort triple-helix partijen deel aan dit beraad.

De agenda van het tactisch beraad staat nu in het teken van de 'coronacrisis'. Opgehaald wordt waar de grootste zorgen en knelpunten liggen en met elkaar wordt nagedacht over 'hoe verder na de crisis'.

- **Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)**

De gemeente Sittard-Geleen neemt deel aan de Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL). In de meerjarenbegroting 2020 is een bijdrage van € 270.000,- gereserveerd voor ESZL. Met de reservering van op € 3,- per inwoner wordt ingezet op de doorontwikkeling van de regionale, economische samenwerking. Binnen ESZL hebben de partijen zich beraden over de wijze waarop de samenwerking voor de toekomst vormgegeven kan worden. Besloten is dit te doen op basis van inhoudelijke thema's rondom de strategische opgaven voor de regio, in de vorm van 'coalitions of the willing'. Het bestuur ESZL heeft op 22 april jl. besloten dat de doorontwikkeling in 2020 wordt ingezet. Juist in een periode van economische recessie haar toegevoegde waarde kan en moet laten zien. Later in het jaar zal dan in het bestuur een besluit worden genomen over de vorm en structuur die het best past bij de nieuwe werkwijze van 'coalitions of the willing'.

- **Aansluiten Naftakraker Sabic**

De aansluiting (Tie-in) op de naftakraker is inmiddels gerealiseerd. Dit betreft een koppeling op de naftakraker, zodat de restwarmte kan worden afgetapt. Op 21 april jl. heeft de provincie ingestemd met de toekenning van BSA middelen om de leidingen vanaf de Tie-in, naar de rand van het Chemelot terrein, te kunnen realiseren.

- **Evenementen**

De aanpassing van de uitvoeringsregels subsidiering evenementen is in voorbereiding. De gemeenteraad wordt betrokken bij de aanpassing en gevraagd haar input te leveren. De nieuwe regels gaan naar verwachting per 1 januari 2022 gelden.

Risico's

- **Zitterd Revisited**

Conform het raadsbesluit d.d. 19 december 2018 'binnenstedelijke ontwikkeling, keuzes voor het vervolg' heeft de gemeente vastgesteld welke projecten in dit kader (versoberd) afgerond worden. Dit betrof onder andere de projecten Den Tempel en Schootsvelden Oost alsmede de inmiddels per 1 april 2019 afgelopen stimuleringsregeling. De provincie heeft medio 2019 de subsidie binnenstedelijke ontwikkeling Sittard verlengd van 1 juli 2019 tot ultimo 2021.

Een belangrijke subsidiedrager is het uit de markt halen van de ca. 12.000 m2 retailoppervlakte van de voormalige V&D-locatie. Dit dient te gebeuren door het vaststellen van een bestemmingsplan met een nieuwe planologisch programma zonder retail. Met de eigenaar van de betreffende locatie is inmiddels de verwerving, onder voorbehoud goedkeuring gemeenteraad, overeengekomen voor een bedrag van € 3,5 mln. en in principe voor 1 juli 2020

In het addendum op het coalitieakkoord is opgenomen dat het al dan niet programmeren van een deel van de ambtelijke en/of bestuurlijk huisvestingsopgaven in het centrum van Sittard wordt gekoppeld aan het proces van de Toekomstvisie 2030. Met de Provincie wordt gesproken

om akkoord te gaan met een kredietvotering van de raad in 2021 zodat onherroepelijke besluitvorming voor einde van de subsidieperiode vastligt en de projecten in het kader van deze besluitvorming gerealiseerd worden uiterlijk eind 2023.

- **Proeftuin Centrum Geleen**

De proeftuin loopt tot en met 31 december 2020. De aanpassing van het parkeertarief op een drietal parkeerterreinen in het centrum waar, met uitzondering van zaterdag, de eerste twee uur tegen een nultarief kan worden geparkeerd, heeft geleid tot een verschuiving van parkeerders vanaf de Marktgarage en van betaalde straat parkeerplekken naar deze drie parkeerterreinen.

De totale impact van de Corona-crisis op de parkeerinkomsten - dus inclusief de proeftuin centrum Geleen - is opgenomen in de overkoepelende paragraaf met betrekking tot dit onderwerp en in het voorstel tot bijstelling van de parkeerinkomsten in programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.

Voor de start heeft de provincie een subsidie verstrekt van € 190.000. Bij de tussenevaluatie wordt bekeken of de provincie de Proeftuin voortzet. In gezamenlijkheid is echter afgesproken dat de proeftuin doorloopt en dat er geen belemmering ontstaat vanwege de vertraging in besluitvorming. Een belangrijke voorwaarde blijft dat er nieuwe c.q. vernieuwende activiteiten worden gerealiseerd. Met een gedegen onderbouwing die ook perspectief biedt is een extra verlenging als gevolg van de Coronacrisis met de Provincie bespreekbaar.

- **Evenementen**

Als gevolg van de rijksmaatregelen zijn alle vergunnings- en meldingsplichtige evenementen tot nader order afgelast. Dit heeft gevolgen voor een deel van de evenementen die door de gemeente Sittard-Geleen gesubsidieerd worden. Het betreft een bijdrage in de exploitatie van het evenement. Het college heeft besloten voor deze evenementen de reeds gemaakte voorbereidingskosten te vergoeden (maximaal tot aan het oorspronkelijk te verlenen bedrag).

De gemeentelijke evenementen Kermis Geleen en het St Rosafestival zijn eveneens geannuleerd als gevolg van de rijksmaatregelen. Omdat sprake is van overmacht, zijn de kosten voor de gemeente beperkt. Eind april is ook besloten om het Oktoberfeest 2020 af te lasten. De gemeente heeft zelf de keuze gemaakt het Oktoberfeest af te lasten en niet te wachten op aanvullende maatregelen. Er is daardoor voor de reeds aangegane verplichtingen geen sprake van overmacht. Hiervoor geldt dat met alle artiesten en leveranciers individuele afspraken worden gemaakt, waarbij de contracten zoveel als mogelijk omgezet worden naar de editie 2021. Onze verwachting is dat nagenoeg alle artiesten en leveranciers hiermee akkoord gaan, waarmee de inschatting is dat het afgelasten geen of beperkte financiële gevolgen heeft.

Prognose budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)

(+ = voordeel - = nadeel)

Programma 3: Economie	Begroting 2020	2021	2022	2023
<i>Autonoom</i>				
a. Markten:				
- Leges St. Joep jaarmarkt, Paasmarkt (Corona)	-68			
- Besparingen markten	33			
b. Inzet capaciteit ESZL 2020	50 -50	50 -50	50 -50	50 -50
c. Strategische Veiligheidsvisie Chemelot	-40			
Totaal	-75	0	0	0

Autonome ontwikkeling:

a. Markten

Als gevolg van de afgelastingen van St. Joepmarkt en de Paasmarkt door de Corona-maatregelen zijn de marktgelden niet geïnd/teruggestort. Dit levert een incidenteel nadeel op van € 68.000. Hier staan geringe besparingen tegenover in de uitgaven, in totaal € 33.000. Resteert incidenteel een nadeel van € 35.000. Hiervoor is binnen het product geen dekking voorhanden.

b. Inzet capaciteit ESZL 2020 e.v.

In afwachting van het besluit over de vorm van het samenwerkingsverband ESZL (zie ontwikkeling) wordt in 2020 geen financiële bijdrage van de gemeenten gevraagd. Wel wordt verzocht in afwachting van het besluit de aanwezige bijdrage beschikbaar te houden. De drie centrumgemeenten zetten jaarlijks capaciteit in. Vanaf 2020 zal deze inzet in kind onderdeel uitmaken van de bijdrage. Voor Sittard-Geleen betekent dit dat van de jaarbijdrage van € 270.000, € 50.000 in de vorm van personele inzet wordt ingevuld. Op deze wijze dragen alle deelnemende gemeente, evenals voorgaande jaren, mee aan de capaciteitsinzet. De wijziging wordt structureel budgettair verwerkt.

c. Strategische Veiligheidsvisie Chemelot

In 2019 is in samenwerking met de provincie de strategische veiligheidsvisie vastgesteld. Hierbij gaat het specifiek om het verbeteren van de veiligheid op en nabij het Chemelot-terrein. Voor het instellen van een externe technische veiligheidscommissie die partijen gaat adviseren over een bovenwettelijk veiligheidskader is door de provincie een kostenraming opgesteld. Wij participeren evenals de gemeenten Stein en Beek in ambtelijke en bestuurlijke begeleidingsgroepen. Ook dragen wij € 40.000 bij in de financiering van deze technische veiligheidscommissie.

Programma 4: Onderwijs

Ontwikkelingen

- Leerlingenvervoer

Aan het einde van dit schooljaar (juli 2020) loopt het contract voor leerlingenvervoer af. Momenteel ronden we de nieuwe aanbesteding hiervoor af. De vaste percelen hebben we gegund. Het maatwerkperceel nog niet: we zetten het huidige contract voorlopig voort. We beginnen met een nieuwe veranderde aanbesteding. Om zo meer organisaties de mogelijkheid te geven in te schrijven en we het maatwerkperceel aan voldoende vervoerders gespreid over de regio kunnen gunnen. Het is een gezamenlijke aanbesteding van 16 gemeenten in Zuid Limburg.

Prognose budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)

(+ = voordeel - = nadeel)

Programma 4: Onderwijs	Krediet	Begroting 2020	2021	2022	2023
<i>Autonoom</i>					
a. Aanpassen budget OAB		390	390	390	390
		-390	-390	-390	-390
b. Financieel technische correcties Technocollege	660				
Totaal Programma 4		0	0	0	0

Autonoom:

a. Aanpassen budget Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

Om de voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur per week uit te breiden, hebben we geld toegevoegd aan de Rijksmiddelen. Het Rijk hanteert een nieuwe verdeelsleutel om de middelen voor het onderwijsachterstandenbeleid te verdelen. Om zo de risico's op onderwijsachterstanden beter te kunnen voorspellen. Voor Sittard-Geleen leidt dit tot hogere inkomsten van € 390.000.

Voor 2020 en verder is het budget gebaseerd op de voorlopige toekenningsbeschikking van 2020. Daarnaast voegen we binnen dit (sub-)product de diverse budgetten voor zowel de inkomsten als de uitgaven samen in deze begrotingswijziging (budget neutrale verschuiving). Dit hebben we tekstueel toegelicht in de 1e prorap maar verwerken we financieel (met het juiste bedrag) in deze rapportage.

b. Financieel technische correcties Technocollege

Volgens de verantwoordingsschriften (BBV) zit er een administratieve fout in het krediet van het Technocollege. De opbrengsten en de van toepassing zijnde afschrijvingstermijn zijn niet correct verwerkt. Om ervoor te zorgen dat het krediet correct conform het BBV in onze administratie wordt verwerkt, verlagen wij de opbrengsten binnen dit krediet met € 660.000. Deze bijstelling heeft geen financieel effect omdat het nadeel wordt gecompenseerd door een verlenging van de afschrijvingstermijn. De huidige afschrijvingstermijn van 25 jaar wordt aangepast naar 40 jaar. Dit is overeenkomstig de afschrijvingstermijn voor schoolgebouwen zoals opgenomen in de kadernota vaste activa.

Programma 5: Sport, Cultuur en recreatie

Ontwikkelingen

- **Algemene Subsidieverordening**

De Algemene subsidieverordening (ASV) gemeente Sittard-Geleen is geactualiseerd. In mei nemen we (college en raad) daarover een besluit. Ook de onderliggende subsidieregeling voor professionele Instellingen en subsidieregeling vrijwilligersorganisaties hebben we geactualiseerd. De vernieuwde ASV en de nieuwe subsidieregeling voor professionele instellingen hebben geen financiële consequenties. Bij de nieuwe subsidieregeling vrijwilligersorganisaties keren we, aan het einde van de afbouwperiode van 3 jaar, bijna € 10.000 minder aan subsidies uit. Dit bedrag vloeit dan terug naar de algemene middelen. De financiële consequenties verwerken we te zijner tijd in de begroting en in de betreffende beschikkingen.

- **Agenda Sport en Bewegen na 2020/Lokaal Sportakkoord**

We hebben een onafhankelijk sportformateur opdracht gegeven om samen met partners te komen tot een Lokaal Sportakkoord Sittard-Geleen. De sportformateur haalt bij partners zoals sportaanbieders, verenigingen, Ecsplora/PIW en GGD, op wat zij terugzien in het Lokaal Sportakkoord. En vooral ook wat partijen daaraan kunnen bijdragen.

De Agenda Sport en bewegen en het Lokaal Sportakkoord is vooral ook gericht op preventie. Door de samenwerking met partners als PIW en GGD wordt invulling gegeven aan de ambitie om sport en bewegen niet enkel als doel op zich te zien, maar vooral ook als middel om andere maatschappelijke doelen te bereiken, zoals gezondheid en sociale cohesie. Waardoor meer inwoners gaan sporten en bewegen en de gezondheid en participatie wordt bevorderd. Door de huidige coronacrisis heeft het Rijk meer tijd gegeven voor de verdere uitwerking én de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord. Het Lokaal Sportakkoord - en de samenwerking die daar uit voortkomt - vormt de basis voor de actualisatie van de huidige Agenda Sport en Bewegen 2016-2020.

- **Duurzaam accommodatiebeleid**

De toevoeging op het coalitieakkoord vraagt om voortvarendheid op het dossier duurzame accommodaties. Uitstel gaat namelijk voorbij aan het creëren van vitale en toekomstbestendige accommodaties met maatschappelijke meerwaarde. Behandeling in de raad moet nog gebeuren, maar op grond van het collegebesluit vinden nadere gesprekken met partijen in de stad plaats. Om zo de beleidslijn verder uit te werken. Het aangekondigde Uitwerkingsplan verwerken we in de Begroting 2021.

- **Toekomstig muziekonderwijs**

De gemeenteraad heeft in 2018 besloten om het subsidie aan muziekschool Artamuse af te bouwen en te beëindigen. Daarbij is aangegeven dat het gesubsidieerde muziekonderwijs wel beschikbaar moet blijven, maar op een andere leest zal worden geschoeid. In de raadsronde op 13 februari 2020 heeft de meerderheid van de raadsfracties het gevoel uitgesproken dat zij een makelaarsfunctie met lesgeldsubsidie als voorkeursvariant zien. In het addendum op het coalitieakkoord 2018-2020 van 18 februari 2020 is een makelaarsfunctie met lesgeldsubsidie benoemd als vertrekpunt van de uitwerking. In een separaat College- en Rondevoorstel is de invulling daarvan per 1 september 2020 uitgewerkt en wordt deze voorgelegd. In de raadsronde op 25 juni a.s. komen we hierop terug.

Risico's

- **Financiële positie Sportstichting**

Door extra kosten is er bij de Sportstichting in 2019 een negatief jaarrekeningresultaat ontstaan. Het gaat dan om loonkosten door CAO-stijging en lagere inkomsten (zoals de onverwachte opzegging van het gebruik van het zwembad door CIOS). De definitieve jaarcijfers worden nog

opgesteld en aangeleverd. Anticiperend op een nadelig jaarrekeningresultaat hebben wij in de concept jaarrekening 2019 voorgesteld het risicoprofiel naar aanleiding hiervan te actualiseren. Hiervoor hebben wij voorgesteld € 250.000 te storten in de algemene reserve risicobeheersing als eventuele dekking voor het te verwachten exploitatietekort bij de Sportstichting (indicatie € 130.000). Daarnaast verwachten wij dat onder andere de voorziene ontwikkeling bij het zwembad De Nieuwe Hateboer (in combinatie met de privatisering van de ESCS-locatie) van betekenis kan zijn voor de Sportstichting. Om de impact hiervan nader te onderzoeken zijn wij voornemens een projectleider in te zetten (indicatie kosten: € 90.000) .

In de 3e programmarapportage 2020 komen we hierop terug. Het risico vervalt als blijkt dat een aanvulling van het tekort niet nodig is. Dan komt het resterende deel vrij ten gunste van de vrije buffer in de algemene reserve.

Aanpassing budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)		(+ = voordeel - = nadeel)			
Programma 5: Sport, Cultuur en recreatie	Krediet	Begroting 2020	Meerjarenbegroting		
			2021	2022	2023
<i>Beleidskeuze</i>					
a. Vrijval krediet Sportzone / TDBP	-425	26	26	26	26
b. Voorbereidingskrediet zwem- en schaatsvoorzieningen	250	-1	-15	-15	-15
<i>Administratief</i>					
c. Indexering subsidies		-397	-397	-397	-397
d. Snoeien bomen		-125 125			
e. Bestuursopdrachten		35 -35			
Totaal programma 5		-373	-387	-387	-387

Beleidskeuze:

a. Sportzone/ Tom Dumoulin Bike Park

Via de besluitvorming over de programmabegroting 2017 zijn voor de doorontwikkeling van de Sportzone kredieten beschikbaar gesteld voor een Lage Snelheids Windtunnel (€ 500.000) en de ontwikkeling van het Sport Innovator Center (€ 175.000). Wij willen voorstellen een deel van deze kredieten anders in te zetten. Het voornemen is dat wij maximaal € 250.000 inzetten als investeringssubsidie voor de realisatie van een clubgebouw op het Tom Dumoulin Bike Park. Voor deze realisatie volgt een afzonderlijk voorstel.

Het restantkrediet ad € 425.000 valt vrij, waardoor de hieraan gekoppelde kapitaallasten vrij kunnen vallen vrij ten gunste van de algemene middelen.

b. Voorbereidingskrediet zwem- en schaatsvoorzieningen

Op basis van het raadsbesluit van december 2017 en indachtig het coalitieakkoord Samen Duurzaam respectievelijk het Addendum hebben wij verder gewerkt aan het project zwem- en schaatsvoorzieningen. Om het project nu verder vorm te kunnen geven, stellen wij voor een voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar te stellen. Dit krediet is bedoeld voor onderzoek- en plankosten voor gebiedsvisie en schetsontwerp (fase 1). De verdere voorbereiding

en het beschikbaar stellen van middelen hiervoor is nodig om de tijdslijnen tot 2025, zoals opgenomen in het raadsbesluit van december 2017, waar te kunnen maken.

Administratieve mutaties

c. Indexering subsidies professionele instellingen.

De indexering van 2,4% voor de subsidies op kosten (personeel en materieel) van professionele instellingen staan in deze rapportage. De bedragen zoals verwerkt in de begrotingswijziging hebben we gebaseerd op de beschikkingen subsidie 2020 zoals die aan de instellingen zijn verstuurd. Deze gelden komen uit de hiervoor gereserveerde stelpost uit programma 0. Bestuur en Ondersteuning.

d. Snoeien van bomen

In de jaarrekening is € 130.000. gestort in de verplichtingenreserve P&O om het snoeien van bomen in 2019 te betalen. De opdracht is inmiddels voltooid. We betalen de kosten uit de eerdergenoemde verplichtingenreserve.

e. Uitwerking bestuursopdrachten

Aan de voorbereiding en daadwerkelijke uitvoering van de bestuursopdrachten kunnen extra ambtelijke kosten en/of externe ondersteuning/ advies gekoppeld zijn die we niet binnen de reguliere begroting kunnen opvangen.

Deze incidentele extra kosten kunnen we dekken uit het surplus in de reserve incidentele middelen/ achtervang risicoprofiel ombuigingen beschikbaar. De voor 2019 incidenteel beschikbare budgetten voor de bestuursopdrachten Optimalisatie podia, Muziekonderwijs en Sportstichting, ad € 35.000 in totaal, welke in de 2e prorap 2019 al door de raad zijn geaccordeerd, zijn toen niet ingezet en wordt middels deze rapportage overgeheveld naar 2020 en in de begroting verwerkt.

Programma 6: Sociaal Domein

Ontwikkelingen

- Lokale Inclusie Agenda

Doel van inclusie is dat onze inwoners met een beperking kunnen meedoen in de samenleving en dat ze erbij horen. In een inclusieve gemeente Sittard-Geleen kunnen de inwoners met een beperking precies dezelfde dingen doen als de inwoners zonder beperking.

Op 12 februari 2019 hebben we ingestemd om het inclusiebeleid te intensiveren. We kozen daarbij nadrukkelijk voor de inclusieve samenleving. En niet voor een beperkte invulling die uitsluitend gericht is op toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte. We hebben de bijbehorende begrotingswijzigingen geaccordeerd. Dit voorstel agenderen we de komende periode op de raadsagenda.

- Participatiebedrijf

Per 1 januari is de volgende stap gezet in de vorming van het Participatiebedrijf. Het Wsw-bedrijf Vixia maakt per 1 juli deel uit van de gemeente Sittard-Geleen. Momenteel voegen we de begrotingen voor Vixia en Sittard-Geleen samen. De planning is dat we daarover medio mei een besluit kunnen nemen en dat in juli aan de Raad kunnen voorleggen. In 2018 is voor de begroting 2021 en verder van Sittard-Geleen de taakstelling van € 1,1 mln. verwerkt voor de transformatie van Vixia. Deze taakstelling wordt gerealiseerd.

Risico's

- Toenemende vraag Wmo

De afgelopen twee jaar is de vraag naar Wmo voorzieningen zichtbaar toegenomen. Dit heeft diversen oorzaken:

- Er is meer vraag ontstaan naar vooral huishoudelijke hulp. Dit komt door de invoering van het (vast) abonnementstarief op 1 januari 2019 in plaats van een inkomensafhankelijk tarief. Deze toename van aanvragen zet zich in 2020 onverminderd voort. Ook zien we een toename in Wmo ondersteuning. Het Rijk geeft nog steeds geen duidelijkheid over de eventuele compensatie van deze extra toename. In afwachting van de onderzoeksresultaten kunnen we na de verschijning van de meicirculaire 2020 meer duidelijkheid geven over de financiële consequenties. We hebben dan ook meer inzicht in de effecten van het coronavirus op de vraag naar Wmo huishoudelijke ondersteuning en de Wmo ondersteuning.
- Ontwikkelingen zoals vergrijzing, langer thuis wonen in plaats van intramurale opname etc.
- Voor Wmo-ondersteuning zien we bij alle leeftijdscategorieën een toename van Wmo cliënten met psychiatrische- en psychosociale klachten. Dat is opvallend en heeft waarschijnlijk te maken met ambulantisering GGZ alsook wachtlijsten in de GGZ. We gaan nader onderzoeken.
- Bij jongeren (18-35 jaar) zien we ieder jaar meer jongeren met een Wmo-indicatie ondersteuning. Dit komt onder meer door de strengere toegang tot de verlengde Jeugdwet, de WSV en een beperking op de Wajong. In februari 2020 is een onderzoek verschenen naar kwetsbare jongeren in Sittard-Geleen. De uitkomsten hiervan gebruiken we om tot een specifieke aanpak voor jongeren te komen.

De verwachte vraagtoename over 2020 op peilmoment (1 mei 2020) hebben we financieel verwerkt in deze rapportage. De komende maanden moet blijken of deze bijstelling van het budget genoeg is om de bovenstaande ontwikkelingen op te vangen.

- Beschermd Wonen

Naar verwachting wordt Sittard-Geleen in 2022 centrumgemeente voor Beschermd Wonen. We nemen deze taken dan over van Maastricht. Sinds 2015 zijn de Nederlandse gemeenten verantwoordelijk voor Beschermd Wonen (voorheen AWBZ-gefinancierd). Vanuit de landelijk visie, met als titel Van Beschermd Wonen naar beschermd thuis, krijgen gemeenten nu de verantwoordelijkheid voor deze taak. Met als insteek dat mensen zo veel mogelijk thuis de hulp en ondersteuning moeten krijgen die eerder meer institutioneel werd geboden. Doordat er een nieuw verdeelmodel voor deze onderdelen komt, is het nog onduidelijk wat de financiële gevolgen zijn.

Prognose budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)

(+ = voordeel - = nadeel)

Programma 6: Sociaal Domein	Begroting 2020	2021	2022	2023
<i>Autonoom</i>				
a. Dienstenpakket Schuldhulpverlening	-256	-256	-256	-256
b. Individuele inkomenstoeslag	-40 65	-40 65	-40 65	-40 65
c. Maatschappelijke opvang	291 -291	291 -291	291 -291	291 -291
d. Jeugd	-2.000 835	-2.000	-2.000	-2.000
e. Omnibuzz	-9 19	-44	-71	-146
f. Wmo: huishoudelijke ondersteuning en ondersteuning.	-1.321	-1.321	-1.321	-1.321
<i>Beleid</i>				
g. Bestuursopdracht Duurzame Accommodaties	35 -35			
h. Centrumconstructie jeugd en gezin (CJG)	-95 95	-95 95	-95 95	-95 95
i. Indexering subsidies	-179	-179	-179	-179
Totaal programma 6	-2.886	-3.775	-3.802	-3.877

Dekking

Eind mei komt de meicirculaire beschikbaar. Onderdeel van deze circulaire is de loon- en prijscompensatie sociaal domein. De bovenstaande ontwikkeling kunnen we gedeeltelijk dekken uit deze middelen. Vorig jaar bedroeg de loon- en prijscompensatie sociaal domein € 2,25 mln. (Jeugd: € 690.000, Wmo € 850.000 en participatie € 600.000). De bedragen over 2020 zijn nog niet bekend en kunnen afwijken. Dit komt omdat de loon- en prijscompensatie sociaal domein opgenomen wordt in den in het accres van het gemeentefonds.

Autonoom

a. Uitbreiding afname dienstenpakket Schuldhulpverlening

Sinds 2019 kennen we geen dienstverleningsovereenkomsten meer voor de GR-gemeenten. In plaats daarvan werken we met voorschotfinanciering. Deze zijn gebaseerd op de realisatie van het afgelopen jaar, trends en het geïndexeerde uurtarief. De voorschotfinanciering in 2020 bedraagt voor Sittard-Geleen € 1,3 mln. Dit voorschot is bedoeld voor alle dienstverlening, behalve het beschermingsbewind en projecten. In 2020 is de verhoging van het voorschotbedrag á € 260.000 gebaseerd op:

- *Trends en ontwikkelingen (=toename hulpvragen)*

Net als in de realisatie van 2019 zijn we in de startprognose 2020 uitgegaan van 18% meer hulpaanvragen. Deze toename heeft te maken met de volgende trends en ontwikkelingen.

- De toegang tot schuldhulpverlening wordt steeds laagdrempeliger. In beginsel heeft iedereen toegang tot schuldhulpverlening. Bovendien organiseren we de schuldhulpverlening steeds dichterbij de inwoner. Daardoor weet deze de weg steeds beter te vinden;
De medewerkers van Sociale Zaken steken de gesprekken met inwoners steeds vaker 'breed' in. En vragen dus ook nadrukkelijk door naar de financiële situatie en redzaamheid. Hierdoor komt problematiek eerder aan het licht en kunnen we hulpverlening inschakelen.
- Daar waar mogelijk intensiveren we de aanpak vroegsignalering. Signalen van betalingsachterstanden pakken we steeds actiever op. Daarnaast breiden we ook het aantal vindplaatsen van schulden steeds verder uit. Denk hierbij aan bijvoorbeeld het schuldenloket bij de rechtbank;
- We maken steeds meer werk van de werkgeversbenadering (werknemers met loonbeslag). Met o.a. Vixia/Participatiebedrijf vinden hierover gesprekken plaats.
- *Toevoegingen vergoeding voor budgetbeheer aan voorschotbedrag*
Vanaf 1 januari 2020 is op basis van eerdere besluitvorming de vergoeding van budgetbeheer niet meer aanvraagafhankelijk. KBL brengt dit nu rechtstreeks bij ons in rekening. Voorheen werd deze vergoeding aangevraagd door de gebruiker (aanvraag Bijzondere Bijstand). Dit bedrag maakt per 2020 onderdeel uit van het voorschotbedrag (à circa €190.000). Deze post is reeds structureel begroot.
- *Indexering van het uurtarief*
Deze indexering à circa € 36.000 is conform het bestuursbesluit d.d. 05/12/2019. Daarin staat dat we jaarlijks de CBS Consumenten Prijs Index toepassen.

b. Individuele inkomenstoelage

Mensen moeten van de uitkering de algemene kosten van het bestaan kunnen betalen, met een kleine reserveringsruimte. Dat is het uitgangspunt van de bijstand. Toch is die reserveringsruimte te krap voor iemand die langdurig moet rondkomen van een bijstandsuitkering. En die geen uitzicht heeft op inkomensverbetering. Mensen die vijf jaar of langer leven van een inkomen rond de bijstandsnorm kunnen een individuele inkomenstoelage (wettelijke regeling) krijgen. Die is afhankelijk van hun persoonlijke situatie. Niet alle inwoners die recht hebben op deze toeslag maakten er gebruik van. In de afgelopen periode zijn 70 inwoners na beoordeling van hun persoonlijke situatie in aanmerking gekomen voor een individuele inkomenstoelage. Het financiële effect hiervan is € 40.000. Bij de weerstandscapaciteit ten tijde van de begroting is hiervoor € 65.000 gereserveerd.

c. Aanpassen budget Maatschappelijke Opvang (MOV)

Jaarlijks ontvangen we van gemeente Maastricht een deel van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang om deze in te zetten in de Westelijke Mijnstreek. In de begroting staat hiervoor een bijdrage opgenomen die inmiddels niet meer actueel is. In de loop van de jaren is het budget hoger geworden door bijstelling van het rijk. Daarom stellen we voor om het bedrag in de begroting met € 291.000 aan te passen. Daarmee bedraagt de totale begroting voor MOV € 2,2 mln. Gezien de schommelingen in de decentralisatie-uitkering van het rijk, kan de daadwerkelijke bijdrage van de gemeente Maastricht jaarlijks afwijken. Maastricht berekend de bijdrage door naar Sittard-Geleen. We nemen het huidige bedrag structureel op met de wetenschap dat de daadwerkelijke uitkering kan afwijken. Dit structurele effect verwerken we in deze rapportage.

d. Jeugd

Sinds 1 januari 2015 is de jeugdzorg gedecentraliseerd naar de gemeenten. Al gauw bleek dat we de taken voor preventie, jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering niet uit kunnen voeren binnen het budget van het Rijk. Het rijk had per 2015 ook een bezuiniging doorgevoerd. In 2017 en 2018 zijn we gestart met de uitvoering:

- sturing in de toegang tot de jeugdhulp;
- doen wat nodig is en daar passende arrangementen op in te zetten;
- meer controle op de declaraties;
- resultaatsturing invoeren bij de inkoop van zorg;
- crisisinkoop door één integrale organisatie die stuurt op zo ambulant als mogelijk en zo kort als kan;
- inzet van praktijkondersteuner huisartsen (POH).

Dit heeft ervoor gezorgd dat de kosten in 2018 zijn gedaald. Echter in 2019 stegen de kosten door een toename van de zorgvraag en een verschuiving naar zwaardere zorg. Het aantal voorzieningen is in 2019 ten opzichte van 2018 met ruim 7% gestegen. De kosten per jeugdige zijn met 11% gestegen ten opzichte van 2018.

We verwachten dat de kosten Jeugd structureel gaan stijgen. Daarom hebben we de inhoudelijke cijfers grondig geanalyseerd. Uit deze analyse bleek dat de stijging vooral is ontstaan bij de toegang tot jeugdzorg via de medisch specialisten. Er is een beperkte stijging van kosten via de eigen gemeentelijke toegang. Daarnaast hebben we ten opzichte van 2019 een trend gezien in het ophogen van arrangementen zonder dat de problematiek navenant zwaarder is geworden.

Directe beïnvloeding op de kosten via de externe toegang van medisch specialisten is beperkt. Immers de gemeentelijke toegangen mogen zich op basis van de Regeling Jeugdzorg niet mengen in het oordeel van professionals over de noodzaak om jeugdzorg in te zetten. Deze hoeven alleen die gegevens te verstrekken die voor de facturatie nodig zijn. Beleid en team Jeugd werken acties uit (draaiknoppen) om meer invloed te krijgen op deze kosten. Doordat indicaties over een jaar heen lopen, en we inmiddels al een verplichting hebben van € 15,6 mln. (peildatum 1 april), is de invloed van de acties pas vanaf 2021 merkbaar. Dat wil zeggen dat voor 2020 voor € 15,6 mln. aan indicaties voor jeugdzorg zijn afgegeven. Vorig jaar rond dezelfde tijd was er voor € 10,7 mln. afgegeven en bedroeg de kosten ultimo jaar voor zorg in natura € 25,5 mln. Zorg in natura bepalen 83% van de totale kosten jeugdzorg.

Op basis van de eerste maanden van 2020 verwachten we geen daling van de zorgvraag en dat het kostenniveau gelijk is aan 2019. Dit betekent een structurele verhoging van het budget van € 2,0 mln.

Jeugdzorg is een regeling met een zogenaamd open-eindkarakter. Als er zorg nodig is, dan kan er altijd een beroep op worden gedaan. Ook al levert dit een tekort op voor de gemeente. Overigens hebben wij in de 4e programmarapportage 2019 al aangekondigd dat op basis van volume en aard van de zorg structurele effecten zijn te verwachten. Tegenover deze bijraming staat voor 2020 een incidenteel voordeel uit de afwikkeling van de jaarrekening 2019 van € 835.000. Daarnaast zal deels dekking kunnen plaatsvinden uit de nog te ontvangen middelen voor loon- en prijscompensatie. De bedragen over 2020 zijn nog niet bekend en worden eind mei gecommuniceerd.

In de begrotingsbrief 2021 geven GS aan dat voor de beoordeling van de begroting 2021 van het sociaal domein vooralsnog de richtlijnen van vorig jaar (begroting 2020) van kracht blijven. Deze zijn:

- De extra middelen jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021 worden als structureel dekkingsmiddel aangemerkt.⁵ Deze maken onderdeel uit van de algemene uitkering,
- Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 kunnen we een stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' ramen.
- Deze stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' kunnen we structureel opnemen.⁶
- Voorwaarde is dat we daarnaast zelf maatregelen nemen voor de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten.

In de beoordeling onderzoekt GS of de ramingen in de (meerjaren) begroting voor het sociaal domein reëel zijn en welke risico's gemeenten lopen. Hierin betrekken ze de realisatie van de laatste jaarrekeningen, de verwachte realisatie voor het jaar 2020 en de verslagen van de accountant.

Als een gemeente door financiële problemen in het sociaal domein niet in staat is een structureel en reëel sluitende begroting vast te stellen, dan moet de gemeente GS hierover zo snel mogelijk informeren. GS is bereid mee te denken over oplossingen.

Naast bovenstaande nadelige structurele bijstelling van de budgetten voor jeugdzorg kan in 2020 incidenteel een bedrag van € 835.000 vrijvallen. Uit de jaarrekeningcontrole 2019 is gebleken dat wij de lasten te hoog hebben verantwoord. Wij hebben deze lasten bij het opmaken van de jaarrekening moeten inschatten. De definitieve lasten Jeugd zijn pas op 8 mei 2020 gecommuniceerd door de gemeente Maastricht. Gegeven de relatief late aanlevering van de verantwoordingen Jeugd door de gemeente Maastricht hebben wij de lasten voor Jeugdzorg in afstemming met de accountant niet meer aangepast. Het gevolg is dat dit bedrag in 2020 incidenteel kan vrijvallen.

e. Omnibuzz

De begrotingswijziging van Omnibuzz laat in zijn geheel over 2020 een stijging zien van € 1,6 mln. Voor 2020 bedraagt het effect voor de begroting van Sittard-Geleen € 9.000. De stijgende vervoerstarieven werken meerjarig door en wordt vrijwel geheel veroorzaakt doordat het vervoerstarief per 1 januari 2020 is gestegen. Dit heeft te maken met de nieuwe aanbestedingstarieven. Het negatieve resultaat ten opzichte van de begroting 2020 betalen we uit het incidentele voordeel dat volgt uit de jaarrekening 2019 van Omnibuzz á € 19.000.

f. Wmo: huishoudelijke ondersteuning en ondersteuning.

Bij het risico is de toenemende vraag binnen de Wmo omschreven. Enerzijds de toenemende vraag naar huishoudelijke ondersteuning door de invoering van het abonnementstarief. Anderzijds de toename bij Wmo-ondersteuning voor cliënten met de grondslag psychiatrie en psychosociaal en het verschuiven naar zwaardere zorg. Deze beweging zorgt voor € 513.000 aan extra kosten voor huishoudelijke ondersteuning en voor Wmo ondersteuning een stijging van € 808.000. De stijgende kosten kunnen we deels betalen uit de nog te ontvangen middelen voor loon- en prijscompensatie. De bedragen over 2020 zijn pas eind mei bekend.

Beleidskeuze:

g. Uitwerking bestuursopdrachten

De voorbereiding en daadwerkelijke uitvoering van de bestuursopdrachten betekenen extra ambtelijke kosten en/of externe ondersteuning / advies die we niet binnen de reguliere begroting kunnen opvangen. Voor de dekking van deze incidentele extra kosten is het surplus beschikbaar van de reserve incidentele middelen / achtervang risicoprofiel ombuigingen. Het

⁵ In de 3^e programmarapportage 2019 zijn deze middelen vrij gevallen ten gunste van de algemene middelen (reëel begroten).

⁶ In de 3^e programmarapportage 2019 is voor de jaarschijven 2022 en 2023 een stelpost opgenomen van € 1,97 mln.

voor 2019 incidenteel beschikbare budget voor de bestuursopdracht Duurzame Accommodaties ad € 35.000 hebben we toen niet ingezet en hevelen we via deze rapportage over naar 2020 en verwerken we ook in de begroting.

h. Bijdragen omliggende gemeenten centrumconstructie Centra Jeugd en Gezin (CJG)

Binnen CJG hebben we de verwachte ontvangsten van € 95.000 geboekt. Dit bedrag is de bijdrage van omliggende gemeenten voor de ambtelijke inzet van Sittard-Geleen. De centrumconstructie CJG is echter beëindigd per 1-1-2019. Daarmee moet ook de post verwachte inkomsten vervallen. De verwerking vindt via deze rapportage plaats en is budgetneutraal.

i. Indexering subsidies professionele instellingen.

De indexering van 2,4% voor de subsidies op kosten (personeel en materieel) van professionele instellingen nemen we mee in deze rapportage. De bedragen zoals verwerkt in de begrotingswijziging zijn gebaseerd op de beschikkingen subsidie 2020 zoals we die aan de instellingen hebben verstuurd. Deze kosten komen ten laste van de gereserveerde stelpost.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Ontwikkelingen

-

Risico's

- Eén nieuwe jeugdgezondheidsorganisatie

Per 1 januari 2020 ging de nieuwe JGZ-organisatie in Zuid-Limburg van start. De dienstverlening van een 3-tal organisaties voor jeugdgezondheid 0-4 jaar zijn samengevoegd met de GGD die de jeugdgezondheid 4-18 jaar verzorgt. Sittard-Geleen maakte hiervoor gebruik van de dienstverlening van Zuyderland. In het opstart-jaar 2020 blijven de taken en dienstverlening en de budgetten gelijk aan 2019. Bij de inventarisatiegesprekken voor de nieuwe basisdienstverlening na het opstart-jaar hebben we vastgesteld dat Zuyderland een meer uitgedeed basispakket kent dan de andere 2 organisaties. Zodra duidelijk we weten wat het basispakket van de nieuwe jeugdgezondheidsorganisatie wordt, weten we ook welke kosten hiermee gemoeid zijn. Het kan zijn dat deze iets hoger uitvallen dan het geval was voor de Westelijke Mijnstreek/Sittard-Geleen.

Daarnaast zijn er nog een tweetal aspecten die spelen bij de vorming van 1JGZ. Dit zijn de projectkosten van samenvoeging en de financiële gevolgen van overgang van personeel met behoud van rechten en plichten. De besluitvorming in AB en DB en financiële impact wordt in de loop van 2020 duidelijk.

- Budget GGD

De in de 1ste programmarapportage 2020 beschreven ontwikkelingen bij de GGD komen via een separaat raadsvoorstel aan bod in de Raad van 11 juni a.s. De te verwachten extra werkzaamheden als gevolg van de Corona-crisis zijn nog niet kwantificeerbaar. De GGD vervult een spilfunctie bij de bestrijding van het virus. Het verloop van de uitbraak is en blijft moeilijk te voorspellen. De dienstverlening van de GGD is op veel aspecten aangepast. Veel processen krijgen invulling langs een digitale weg. In de komende tijd bekijkt de GGD hoe de dienstverlening weer 'meer naar normaal' kan en waar (meer) fysiek contact (met inachtnaam van de actuele regelgeving) wenselijk is. Hierbij staat de GGD voor een dubbele uitdaging, omdat ook in de komende tijd veel menskracht nodig zal blijven voor de werkzaamheden t.b.v. de crisis. Deze menskracht wordt nu deels geleverd door medewerkers van de GGD zelf (van wie taken tijdelijk zijn opgeschort of aangepast). De GGD blijft op zoek naar slimme oplossingen binnen en buiten de GGD. Duidelijk mag zijn dat deze aspecten financiële consequenties hebben en ook van invloed zijn op het dienstverleningspakket.

Prognose budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)		(+ = voordeel - = nadeel)		
Programma 7: Volksgezondheid en milieu	Begroting 2020	Meerjarenbegroting		
		2021	2022	2023
<i>Autonoom</i>				
a. Overgang reeds lopende duurzaamheidsprojecten.	5656			
Dekkingsmiddelen overheidsgelden	- 4816			
Dekking gereserveerde middelen	- 840			
b. Specifieke rijksregeling reductie energieverbruik	450			
Incl. de inzet van de gereserveerde middelen voor Global Goals	- 450			
	40			
	-40			
Totaal programma 7	0	0	0	0

Autonoom

a. Meerjarige duurzaamheidsprojecten overloep van 2019 naar 2020

Eind 2019 waren er nog lopende duurzaamheidsprojecten die doorlopen in 2020. Het betreft:

1. *Regionaal project verduurzaming koopwoningen € 73.000 dekking subsidiegelden VNG*
Voor de regio Zuid-Limburg is een Rijkssubsidie ontvangen voor het opzetten van een Energieloket (site: Nieuwe Energie in Limburg).
2. *Project Dubbel Duurzaam € 800.000 bedrag geoormerkt binnen reserve ISV3*
Het restant projectbudget Dubbel Duurzaam is noodzakelijk om (toekomstige) verduurzamingsleningen te kunnen verstrekken. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SvN) is de uitvoerende instantie namens Sittard-Geleen die de lening verstrekt. Het gaat hierbij om leningen om een woning te verduurzamen voor zowel energie- als levensloopbestendige maatregelen.
3. *Aardgasvrij Limbrichterveld Noord € 4.623.000 geoormerkte DU gasloze wijk Limbrichterveld Noord*
Het resterend budget van het project gasvrije wijk Limbrichterveld Noord is met de jaarovergang opgenomen in een verplichtingenreserve. Middels deze rapportage wordt het budget opgenomen binnen de begroting 2020. De verdere uitrol van het project verloopt middels subsidieverstrekingen door en aan Stichting Dubbel Duurzaam. De subsidieregeling verloopt middels een uitvoeringsbesluit.
4. *Regionale Energie Strategie (RES) €120.000 voor subregio WM*
Medio 2019 is een nieuw nationaal klimaatakkoord ondertekend. Dit nieuwe klimaatakkoord bevat een samenhangend pakket aan maatregelen dat ervoor moet zorgen dat de CO2-reductie in 2030 met 49% is gedaald ten opzichte van 1990. Om dit te realiseren wordt Nederland opgedeeld in 30 regio's, waarvan Zuid Limburg er één is. Elke regio stelt een Regionale Energie Strategie (RES) op. De RES wordt een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de bebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en infrastructuur. De vaststelling van de RES door de regionale Raden is gepland voor juli 2021.
Het Rijk keert voor 3 jaar middelen uit. Voor regio Zuid Limburg is Maastricht de centrumgemeente. De totale uitkering voor 3 jaar bedraagt voor heel Zuid-Limburg € 1.4 mln. Sittard-Geleen heeft hiervan inmiddels € 120.000 ontvangen als centrumgemeente van de subregio Westelijke Mijnstreek.

b. Regeling reductie energieverbruik (RRE)

We hebben een specifieke uitkering Regeling Reductie Energiegebruik gekregen, waarmee we 5000 huiseigenaren kunnen stimuleren om CO2-reductie te realiseren in hun woning. De projectperiode loopt tot en met maart 2021. We willen met een scala aan projecten het maximale aantal huiseigenaren bereiken zonder meerkosten.

Onze voorkeur hebben projecten die integraal worden ingezet en raakvlakken hebben met andere opgaves van de gemeente. Zo ontstaat er een extra voordeel bij het inzetten van deze middelen. De regeling betreft een subsidie per huishouden met een maximaal bedrag van € 90 per huishouden (5000 huishoudens is dus € 450.000 aan subsidie). Meerkosten zijn voor rekening van de gemeente en minderkosten moeten terug naar het Rijk.

Het is niet de bedoeling dat er meerkosten zijn, maar het kan door het dynamische karakter van de meerdere projecten voorkomen dat er een kleine) overschrijding is van de meerkosten. Deze kosten kunnen worden opgevangen door inzet van het incidentele budget voor Global Goals van € 40.000.

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing

Ontwikkelingen

- Implementatie Omgevingswet

Op 1 april heeft de Minister laten weten, niet langer vast te houden aan de voorgenomen invoeringsdatum van de Omgevingswet van 1 januari 2021. In mei wil ze in overleg een nieuwe datum vaststellen. Intussen roept ze alle betrokken partijen op door te werken aan het implementatietraject. Ze verwacht dat het uitstel niet meer dan 6 tot 12 maanden duurt.

Ook wij bereiden ons verder voor op de implementatie van de wet. Ten opzichte van andere grotere Limburgse gemeenten nemen we een middenpositie in. En hebben we op onderdelen nog slagen te slaan. Denk hierbij aan competenties, houding en gedrag; snelle en klantgerichte werkprocessen. Momenteel voeren we hiervoor een programma uit voor leren en ontwikkelen. Ook zorgen we voor ruimere, meer flexibele plannen. En voor meer participatie en ondersteuning bij de plantontwikkeling en bij initiatieven van 'buiten'. Na vaststelling van de Toekomstvisie 2030 door de raad en een reeks sectorale visies en strategieën (wonen, klimaat etc.), is onze huidige omgevingsvisie sowieso aan actualisatie toe. We hebben een actueel beleidskader nodig om ruimtelijke plannen en initiatieven te kunnen toetsen. In 2021 willen we de nieuwe omgevingsvisie vaststellen. Ook houden we onze bestemmingsplannen kritisch tegen het licht en zetten we die om in een omgevingsplan dat Omgevingswet-proof is. Om hierbij van de gemeenteraad sturing te krijgen op flexibiliteit en globaliteit van dit plan, zullen we binnenkort starten met een aantal pilots.

De raadsnotie die vraagt om een integraal overzicht van alle onderdelen binnen de implementatie van de Omgevingswet, agenderen we voor de daartoe ingestelde werkgroep van de raad.

- Project Woonwagencentrum Obbichterweg

Na afronding van het project herstructurering en normalisatie Tudderenderweg, moeten we ook de locatie Obbichterweg aanpakken en zorgen voor een leefbare, goed bewoonbare locatie. Via een integrale aanpak geven we dit normalisatietraject vorm. We starten met voorbereidingen in het 3e en 4e kwartaal van 2020. Denk hierbij aan het bevragen van bewoners, opknappen van het gehuurde (daar waar noodzakelijk) en planvorming voor mogelijke herstructurering. Verder hebben we aandacht voor de onderhoudswerkzaamheden, willen we de rol van gemeente als verhuurder verbeteren. Maar ook die van toezichthouder en eigenaar van de openbare ruimte. We verwachten in het 1e kwartaal 2021 een integrale adviesrapportage op te leveren. Ook denken we in het 1e kwartaal 2021 te komen met aparte plannen voor herstructurering en normalisatie.

Voor de integrale aanpak van deze locatie hebben we in de begroting 2020 een bedrag opgenomen van € 1,23 mln. Daarvan was € 0,39 mln. al afgedekt in de risicoreserve. Het noodzakelijke voorbereidingskrediet voor werkzaamheden in 3e en 4e kwartaal 2020 bedraagt € 0,34 mln. en wordt gedekt uit het beschikbare bedrag in de risicoreserve.

- Hof van Serviam (Wozoco)

De bouw van het woonzorgcomplex aan de Odasingel verloopt volgens planning. Eind 2020 komt het complex in handen van eigenaar ZOwonen. Begin 2021 start exploitant Zuyderland met de verhuizingen van de bewoners. In de 2^e helft van 2020 beginnen wij met de inrichting van de openbare ruimte. Daarvoor loopt nu het aanbestedingsprocedure. Ook maakt HGN de verbinding tussen het leidingennetwerk Ligne vanaf Linde via Haspelsestraat naar de Odasingel.

- Ontwikkeling Agnetengebied

In januari zijn we akkoord gegaan met het ambitiedocument voor de gebiedsontwikkeling van het Agnetengebied. Daarvoor hebben we een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Mulleners Vastgoed. Als eerste deelproject start de herontwikkeling van het voormalige Klooster

Agnetenberg. Voor het totale gebied komt een visievormingstraject om het gebied om te vormen tot een hoogwaardig woongebied rondom het historische kloostercomplex. Voor de externe advisering van de gebiedsontwikkeling hebben we een voorbereidingskrediet van € 50.000. Dit bedrag komt uit het verkoopresultaat van het gemeentelijk vastgoed in de gebiedsontwikkeling (zoals voormalig Mavo Land van Gulick en voormalig schoollocatie Leyenbroekerweg).

- **Project Engelenhof:**

Dit project kent een lange voorgeschiedenis. Het bestaat uit twee onderdelen: de renovatie van Putstraat 16-24 tot studenten- en short stay woningen en de nieuwbouw rondom de moutschuur (monument). De renovatie aan de Putstraat is intussen afgerond. De bouw van de nieuwbouwwoningen begon in augustus 2019. De eerste woningen hebben al dakpannen en anderen zijn al deels opgebouwd. Meer dan de helft van de woningen is verkocht. Een andere investeerder plan start nu met de bouw van zijn 2 woningen. Tenslotte begint ook de renovatie van de moutschuur om deze geschikt te maken voor permanente bewoning. Na jaren van leegstand krijgt dit monument weer een bestemming en een duurzame invulling.

- **Project Kennedysingel**

We hebben een voorbereidingsbesluit genomen over de locatie van de voormalige bibliotheek, politiebureau en Dacapo College. Met ZOwonen hebben we daarvoor een convenant afgesloten. Daarin kan de corporatie een voorstel / aanbieding doen binnen het ambitiedocument en de concept exploitatie voor de gebiedsontwikkeling. Wij gaan uit van een sluitende gebiedsexploitatie, voornamelijk bestaande uit dure huur- en koopwoningen met beperkte sociale woningbouw. Voor zover er in de verdere uitwerking van de gebiedsontwikkeling een relatie wordt gelegd met andere elementen, niet zijnde woningvoorzieningen, leggen wij hier een dekkingsvoorstel voor.

Risico's

-

Prognose budgetten en kredieten

Mutaties begrotingsresultaat (x € 1.000)

(+ = voordeel - = nadeel)

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Krediet	Begroting 2020	2021	2022	2023
<i>Autonoom</i>					
a. Sloop pand		355 -355			
b. Incidenteel extra budget implementatie Omgevingswet			-837	-422	-284
<i>Beleidskeuze</i>					
c. Normalisatietraject WWC Obbichterweg	340				
Totaal		0	-837	-422	-284

Autonoom

a. Sloop pand Lahrstraat Sittard

Met de raadsinformatiebrief van 5 mei 2020 hebben we de raad geïnformeerd over de sloop van het pand Lahrstraat. We stellen voor om de kosten hiervan én de afboeking van de boekwaarde

in totaal ad € 360.000. ten laste brengen van de 'Algemene reserve vastgoed en accommodaties'. In het verleden hebben we in deze reserve de boekwinsten gestort.

b. Incidenteel extra budget implementatie Omgevingswet.

Om het implementatietraject te kunnen voortzetten moeten we voor 2021 t/m 2024 extra incidentele budgetten inzetten van € 840.000. in 2021 jaarlijks aflopend naar € 124.000. in 2024. In de jaren daarna verwachten we vooralsnog met de huidige begrotingsruimte te kunnen volstaan. Voor de blijvende gevolgen, zoals inkomstenderving uit de leges, is de VNG met een studie bezig. Overigens actualiseren we jaarlijks de cijfers.

Beleidskeuze:

c. Normalisatie WWC Obbichterweg

Om een integrale adviesrapportage op te stellen, moeten we voorbereidingskosten maken. We stellen voor om deze geschatte kosten van € 340.000 beschikbaar te stellen en te dekken uit de middelen die hiervoor binnen de risicoreserve zijn opgenomen.

5. Voortgang grote dossiers

Op basis van de onze verordening ex artikel 212 Gemeentewet zijn onze programmarapportages ingericht op basis van het uitzonderingsprincipe. Aanvullend rapporteren wij overeenkomstig het raadsbesluit over de P&C cyclus 2020 in de 2^e en de 4^e programmarapportage over de voortgang op een aantal limitatief benoemde dossiers. In genoemd raadsbesluit zijn deze dossiers opgesomd. Deze zijn gebaseerd op de reguliere bedrijfsvoering. De impact van corona en de stand van zaken met betrekking tot de coronamaatregelen hebben wij beschreven in hoofdstuk 1 ‘Coronaparagraaf’.

In dit hoofdstuk rapporteren wij achtereenvolgens over de voortgang van onderstaande dossiers.

1. Pilots / proeftuinen
2. IBP / European Circular Hub
3. Bestuurlijk Afsprakenkader (BAK)
4. Voortgang Ibor
5. Realisatie ombuigingen
6. Aangenomen moties raadsvergadering 13/14 november 2019
7. Regeling grote projecten
8. Investeringsprogramma 2021-2023
9. Beveiliging ICT
10. Organisatieontwikkeltraject

1. Pilots – proeftuinen

Toekomstvisie

Algemeen

De Toekomstvisie 2030 is onderdeel van het traject: van coalitieakkoord naar Begroting 2021 en verder. Hierbij horen ook het addendum op het coalitieakkoord en het Bestuurlijk Afsprakenkader (BAK). De uitgangspunten en opgaven uit de Kadernota 2019 en Begroting 2020 vormen de basis waarop we het BAK, de Toekomstvisie en het addendum in de Begroting 2021 met elkaar verbinden.

De Toekomstvisie 2030 is het strategisch kader en dé paraplu voor de onderliggende beleidstrajecten.

Deze visie gaat vooral over onze gedeelde waarden in de toekomst. Daar horen ook toekomstbeelden/scenario's bij. Die komen tot stand door gegevens te analyseren en te spreken met koplopers uit de samenleving. Hiermee bedoelen we de ondernemers, inwoners en maatschappelijke instellingen die hebben meegedacht in het Samen Duurzaam traject. Maar ook de experts uit onze samenleving die kritische vragen stellen en ons uitdagen om anders naar vraagstukken te kijken. Daarna bespreken we de gegevens met de Sittard-Geleense samenleving. De toekomstvisie geeft antwoord op de vragen:

- Hoe ziet Sittard-Geleen er in 2030 uit?
- Hoe gaan mensen met elkaar om?
- Hoe werken, wonen en leven we in 2030?

Het gaat dan om zowel sociale, fysieke, economische als om ruimtelijke waarden.

Het proces

Door de corona-crisis is een nieuwe werkelijkheid ontstaan. En die heeft gevolgen voor het proces en planning van de Toekomstvisie. Het was de bedoeling om de toekomstvisie te ontwikkelen via interactie met de samenleving. Door de corona-crisis hebben de meeste mensen andere zaken aan hun hoofd dan na denken over de Toekomstvisie van Sittard-Geleen. Inhoudelijk werken we echter, in digitale vorm, stug door. Ook aan een realistische planning waarbij de dialoog met de samenleving overeind blijft. Zoals ook de betrokkenheid van alle partijen, waaronder de raad. Toch levert deze crisistijd veel mooie initiatieven op in de samenleving, die voeding zijn voor de toekomst. Ook al is het voor mensen nu soms moeilijk om verder te kijken dan vandaag en morgen. De toekomst is immers ongewis. Als we daadwerkelijk gezamenlijke resultaten willen bereiken met de Toekomstvisie dan moeten mensen het hoofd vrij hebben en ontvankelijk zijn voor een frisse start. En moet er genoeg energie uit de samenleving vrijkomen, die nodig is om de visie uit te voeren.

1. Pilots – proeftuinen

De Toekomstvisie hebben we procesmatig afgestemd op de P&C momenten. Allereerst richten we de processtructuur in en in de tweede fase voeren we een toekomstverkenning uit. Dit is een analyse van gegevens en van de mogelijke toekomstperspectieven voor Sittard-Geleen. Deze analyse levert toekomstbeelden op die we verder aanvullen en aanscherpen. We gebruiken de extra tijd die we nu hebben door toekomstbeelden aan te vullen met (digitale) input van de raad, het college, de ambtelijke organisatie en alle andere groepen die betrokken zijn bij Samen Duurzaam. Als we de contouren van de visie uiteindelijk hebben ‘uitgetekend’, dan nemen we die op in de begroting van 2021, samen met de noodzakelijke randvoorwaarden.

Met het visietraject willen we ook de slagkracht in de samenleving opsporen. We verwachten namelijk dat door de dialoog veel energie vrijkomt. Energie die we willen ondersteunen. Voor welke toekomstbeelden we ook ‘kiezen’, er moet ruimte zijn om die initiatieven te faciliteren.

Omdat we een inclusieve dialoog met de samenleving erg belangrijk vinden, starten we die na de zomer op.

We richten een ‘Toekomstmuseum’ in en er vinden activiteiten plaats op verschillende plekken in de samenleving waar van nature veel levendigheid is. Tijdens deze dialoog dagen we de samenleving uit om de contouren van de visie verder te verdiepen. Of met andere woorden, een gezamenlijke stip op de horizon te bepalen en gezamenlijk keuzes te maken.

We verwerken de resultaten daarvan in een definitieve visie in het 4e kwartaal van 2020. Vervolgens volgt een fase van in- en externe verankering. De definitieve versie van de visie betrekken we in de voorbereiding en uitwerking van de kaderbrief 2021.

Samen duurzaam

In maart 2019 zijn we begonnen met het uitproberen van een andere manier van samenwerken met ondernemers, instellingen en inwoners van onze gemeente onder begeleiding van innovatie-experts van de Brightlands Chemelot Campus. Voorbeelden daarvan zijn;

- Historisch Sittard: aanpak om meer bezoekers naar de binnenstad te trekken. Dit doen we samen met ondernemers, Visit Zuid-Limburg, de Domijnen en de gemeente
- Buitenplaats Chemelot: nieuw denkraam in ontwikkeling voor het centrum van Geleen als stedelijke tegenhanger van de Chemelot Campus
- De thuiszitter: verkenning door scholen, maatschappelijke instellingen en gemeente om de schooluitval van jongeren te beperken
- Duurzaam MKB: verkenning met ondernemers om bedrijventerreinen te verduurzamen
- Samenredzaamheid Chemelot: gericht inwoners handelingsperspectief te bieden bij veiligheid omgeving Chemelot.
- Coronacrisis. Informatiepunt Samen Sterk waar individuele hulpvragers rechtstreeks gekoppeld worden aan individuele hulpbieders. Op de Samen Duurzaam werkwijze is het gelukt om de kracht van PIW en hun groeiende netwerk van (in)formele zorg en inwonerkracht te bundelen ten gunste van kwetsbare inwoners.

2. IBP - European Circular Hub

IBP

Het Interbestuurlijke Programma is het bestuursakkoord dat het kabinet Rutte III in februari 2018 sloot met provincies (IPO), gemeenten (VNG) en Waterschappen (UvW). Met als belangrijkste doel om een effectievere samenwerking te krijgen tussen de verschillende overheidslagen. De samenwerkingshouding verschuift van ‘je gaat er wel over of je gaat er niet over’ naar ‘wat kan ik bijdragen om een maatschappelijke opgave op te lossen’.

Het interbestuurlijke programma is ‘opgedeeld’ in 10 maatschappelijke opgaven in het sociale, fysieke en economische domein. In de IBP-opgave ‘Regionale Economie als Versneller’ heeft Sittard-Geleen een bijzondere positie. In deze opgave staat de samenwerking tussen rijk en regio in vier proeftuin-regio’s centraal. Dit zijn Noord Nederland, Venlo, Zeeland (Goeree Overflakkee) en Zuid-Limburg (Circular Hub).

Met de status van IBP-proeftuin hebben regio’s ‘het toegangskaartje’ om gesprekken te voeren met ministeries om versnelling in hun regionale economie te realiseren. In de proeftuin Zuid-Limburg is de Circular Hub het instrument om die versnelling te realiseren. En dan gaat het er niet alleen om de Nederlandse economie structureel sterker te maken. Maar ook om vaart te maken met een non-fossiele en circulaire samenleving.

In 6 maanden hebben de impulsen van het Interbestuurlijke Programma er toe geleid dat de triple-helixpartijen intensief

2. IBP - European Circular Hub

zijn gaan samenwerken. Ze staan nu op het punt strategische keuzes te maken die leiden tot een 100% circulaire (Eu-) regionale Economie. De transformatie van Chemelot naar een circulaire chemiesite en campus speelt een belangrijke rol in die ontwikkeling.

De ministeries van EZK, IenW en BZK zijn direct betrokken bij deze strategische keuzes. En op korte termijn ook het ministerie van OCW.

Nu is de fase aangebroken waarin de experts van bedrijven, kennisinstellingen en gemeente/provincie zich in afzonderlijke werksessies gaan verdiepen. Dat doen ze op de onderdelen economische meerwaarde, onderzoek en innovatie, human capital, leefklimaat en externe omgeving. We bekijken nog of deze bijeenkomsten ook tijdens de corona-crisis door kunnen gaan via Webinar en video-conferences.

European Circular Hub

Zuid-Limburg heeft voor de Nederlandse economie een motorfunctie. De stuwkracht hiervan wordt geleverd door de industrie en andere bedrijven die zorgen voor de export van Zuid-Limburg naar het buitenland.

Meer dan belangrijk daarbinnen is de sector chemie en materialen. Die sector staat voor een grote veranderingsopgave. Sleutelbegrippen daarbij zijn de energietransitie, circulariteit en competitiviteit (concurrentiekracht in vergelijking met andere chemiesites in Europa). Chemelot kent een unieke combinatie van productie, proefproductie, kennisontwikkeling en innovatie. Maar daarnaast werkt het bedrijf ook samen op het vlak van innovatie in het zgn. ARRRRA-cluster (de samenwerking tussen de chemieregio's van Antwerpen, Rotterdam en het Rijn-Ruhrgebied). Chemelot vormt hiervan het geografische hart en is goed voor een kwart van het economisch product van Zuid-Limburg. En voor ongeveer 30.000 banen in de direct en indirecte sfeer.

Meer dan 30.000 mensen in onze regio verdienen een boterham aan de chemie op Chemelot. Het belang van die situatie kunnen we omschrijven als: 'het is erop of eronder' De transformatie biedt veel nieuwe kansen voor de chemie en de regionale welvaart. Tegelijkertijd moeten daar nu wel de goede randvoorwaarden voor komen. De verwachting is dat de komende 3 jaar de kaarten geschud worden.

Topbestuurders van bedrijven (Chemelot, DSM) en kennisinstellingen (UM, Zuyd Hogeschool, Vista College, Brightsite) ontwikkelen een plan om de chemische industrie te ontwikkelen naar een non-fossiele en circulaire industrie. Dat plan draagt de werktitel 'European Circular Hub'. Partijen werken hierin samen met de gemeente, Provincie en betrokken ministeries van EZK, IenW en BZK. Dat alles binnen het Nationale Interbestuurlijke Programma. De ontwikkeling gaat langs 5 pijlers;

- nieuwe verdienvermogen;
- innovatie;
- de gevolgen voor de aanvoer van groene energie en groene grondstoffen;
- de arbeidsmarktagenda en
- het maatschappelijk effect van deze ontwikkeling voor de brede welvaart in de regio.

Provincie en de gemeente hebben voor de ontwikkeling van de plannen geld ter beschikking gesteld.

We werken die Circular hub nu uit en hopen deze nog voor het zomerreces te kunnen bespreken met de rijksoverheid. Door de coronacrisis kan de planning van die gesprekken wat verschuiven.

3. Bestuurlijk Afsprakenkader (BAK)

Algemeen

Sittard-Geleen is centrumgemeente van de Westelijke Mijnstreek. Deze regio staat voor een aantal grote opgaven in het economische -, fysieke - en sociale domein. Met het BAK willen provincie en gemeente de uitvoeringskracht en middelencoördinatie van deze opgaven versterken. En tegelijkertijd de financiële huishouding van de gemeente bestendigen. Liever nog verbeteren. We ontwikkelen het BAK langs de onderstaande lijnen en uitgangspunten. We willen het akkoord aangaan vóór de voorbereiding van de begroting 2021 (juni 2020)

Fasering

Niet alle thema's en onderwerpen zijn even belangrijk. Vanuit die gedachte werken we met de volgende fasering.

Fase 1

3. Bestuurlijk Afsprakenkader (BAK)

Vanaf ondertekening van dit akkoord tot oktober 2020 nemen gemeente en provincie op bestuurlijk niveau besluiten (inclusief de financiële gevolgen over de volgende onderwerpen

- De **economische structuurversterking** met in 2020 de nadruk op de ontwikkeling van het nationaal actieplan EU Circular hub en de verankering en uitbreiding van VDL Nedcar en de automotive sector.
- De **energietransitie** met de nadruk in 2020 op het gebruik van industriële restwarmte de uitrol van Het Groene Net Noord en van Het Groene Net Zuid en de opstart van de pilot klimaatadaptatie en Slim Beheer Openbare Ruimte.
- **Mobiliteit en bereikbaarheid**, gericht op een vlot, betrouwbaar, robuust, veilig, duurzaam en toekomstbestendig mobiliteit voor personen en goederen. Met de nadruk in 2020 op de ontwikkeling van de gebiedsverkenning Westelijke Mijnstreek en de verplaatsing van de vrachtwageningang Chemelot.
- **Balans tussen economie, energietransitie, mobiliteit en leefbaarheid**, gericht op een evenwichtige balans tussen initiatieven ten dienste van economische en klimaatbelangen (uitbreiden VDL, verbreden A2, windmolenpark, Chemelot IP) en de gevolgen voor de leefbaarheid om ook het noodzakelijke draagvlak te versterken. De nadruk in 2020 ligt op overeenstemming over te nemen maatregelen en voorbereiding van de uitvoering daarvan.
- **Veiligheid**, gericht op het terugdringen van drugsgerelateerde criminaliteit door het aanpakken van ondermijning en spookburgers en door een op jongeren gerichte aanpak om aan de voorkant veiligheidsrisico's te voorkomen.

Fase

2:

Vanaf ondertekening van dit akkoord tot mei 2021 bereiden gemeente en provincie op bestuurlijk niveau de volgende onderwerpen voor (ter besluitvorming). Deze onderwerpen zijn ook van regionaal belang en vragen nog nadere uitwerking:

- **Transformatieopgave wonen:** met partners samenwerken aan een betaalbare en toekomstbestendige woningvoorraad.
- **Cultuur:** het op een hoger plan brengen van de cultuurinfrastructuur in Sittard-Geleen die complementair is aan de cultuurproducten van (Zuid-) Limburg
- **Sport:** ontwikkelen van een sportinfrastructuur voor topsport en breedtesport. Inclusief de meerwaarde daarvan voor de gezondheid en sociale cohesie, ontplooiing van talenten, de branding van Limburg, innovatiebevordering en economische spin-off voor de regio en Limburg.
- **Sociale agenda:** voor een inclusieve, open en participatieve samenleving met nadruk op preventief en positief gezondheidsbeleid, maatschappelijke ondersteuning, versterken van zelfredzaamheid en jeugdzorg.
- **Toerisme en recreatie:** gericht op een toekomstbestendige vrijetijdssector
- **Gebiedsgerichte aanpak/Transformatie Geleen:** voor een veilige en prettige woon-, werk- en leefomgeving voor de inwoners.

Werkwijze en organisatie

Het bestuursakkoord heeft het karakter van een strategische samenwerkingsagenda. In een Bestuurlijke Regiegroep vindt afstemming en bewaking van de voortgang plaats. In deze regiegroep zijn de colleges van Burgemeester en Wethouders respectievelijk Gedeputeerde Staten vertegenwoordigd door twee deelnemers. Zij zien toe op het inhoudelijke en financiële draagvlak in beide colleges. De uiteindelijke, formele besluitvorming per onderdeel blijft bij gemeente en provincie. Naar alle externe partijen (stakeholders, inwoners) treden gemeente en provincie vanuit een gezamenlijk referentiekader op.

4. Voortgang beheerplan IBOR

Om beheerniveau *Laag* te kunnen realiseren hebben we niet alleen extra exploitatiemiddelen nodig, maar ook een extra investering op 'verharding'. De kwaliteit van een flink aantal wegen bleek niveau *Laag* nog niet te halen. Daardoor zijn herstelmaatregelen nodig. Voor de uitvoering van deze maatregelen is een investeringsbedrag van € 14,2 miljoen beschikbaar, uitgesmeerd over vier jaar (op basis van een ingroeimodel). Te beginnen in 2020.

Op basis van inspecties hebben we nu de prioriteiten bepaald en deze vertaald naar een maatregelenkaart. Een deel van de wegen zijn voor 2020 ondergebracht in het lopende contract van de huidige aannemer. Die is al met de onderhoudswerkzaamheden begonnen. De overige wegen besteden we momenteel aan. Met als uitgangspunt dat het werk direct na de zomervakantie kan beginnen. Voor de uitvoering hebben we vooral lokale aannemers geselecteerd. Voor de wegen die in 2021 – 2024 aan de beurt zijn, bereiden we momenteel de aanbesteding voor. In de tweede helft

4. Voortgang beheerplan IBOR

van 2020 zetten we die in de markt.

Een andere belangrijk punt van het integraal beheerplan is dat per afzonderlijk onderdeel nog een nadere verdieping (lees: apart beheerplan) nodig is. Een grondige inventarisatie per onderdeel moet bepalen 'waar-we-staan' en 'wat-er-nog-moet-gebeuren'. Inmiddels is duidelijk dat we op onderdelen voor een grotere opgave staan dan we vermoedden. Dit heeft er mee te maken dat de gegevens op dit moment nog verdere verdieping vragen. Het beheersysteem moet hiervoor opnieuw worden ingericht. En tot slot speelt ook de krapte van kennis en kunde in de markt ons parten. Extern deskundig personeel dat ons in de uitvoering zou kunnen helpen en het proces te versnellen is hierdoor moeilijk te werven.

Wat we wel weten is dat de omvang en dus ook de doorlooptijd van de werkzaamheden per discipline verschilt. Daarom gaan we de beheerplannen gefaseerd opleveren. Op dit moment wordt per beheergroep een programma van eisen opgesteld waar de inspecties en inventarisaties aan moeten voldoen en wat ze moeten opleveren. Zodra hier duidelijkheid over is kunnen we de opgave kwantificeren in tijd en geld.

5. Realisatie ombuigingen

Fundamentele aanpak Sociaal Domein

Deze taakstelling vullen we vanaf 2022 structureel in. De resterende taakstelling voor 2020 en 2021 realiseren we binnen het Sociaal Domein

Vermarkten ESCS-locatie

Op 18 september 2018 presenteerde SmartProperty B.V. een plan voor een vakantiepark op het voormalige Euregionaal Sport- en Congrescentrum (ESCS) en de Schwienswei. Dit plan hebben we op 9 oktober 2018 in het college behandeld. En kennis genomen van de verdere aanpak. We zijn akkoord gegaan met de vragen om fase 1 van het initiatief af te ronden.

In de programmabegroting 2019 hebben we het 'vermarkten ESCS-locatie, inclusief zwembad de Nieuwe Hateboer' opgenomen. Immers volgens deze bestuursopdracht moet dit vermarkten vanaf 1 januari 2021 structureel € 1,20 miljoen opleveren. We hebben de initiatiefnemer gevraagd een strakke planning te hanteren.

We hebben de initiatiefnemer op 9 april 2019 per brief medegedeeld dat we in beginsel tot 1 januari 2021 andere initiatieven ondersteunen. Dit om de eerdere vragen van de initiatiefnemer goed te kunnen beantwoorden en om het plan te voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. Hierna kunnen we op basis van de onderzoeken en maatschappelijk draagvlak de belangen afwegen. Om uiteindelijk, op basis daarvan, een voorstel aan de Raad te formuleren.

Vooralsnog gaan wij er van uit dat de taakstelling met ingang van 2021 ingevuld kan worden. In de 3^e programmarapportage 2020 komen we hier op basis van de voortgang in het dossier op terug.

6. Aangenomen moties raadsvergadering 14 november 2019

Onderzoek verhogen beheerniveau

De raad heeft op 14 november 2019 een motie aangenomen voor een onderzoek naar het verhogen van het beheerniveau. De motie verzoekt ons om de structurele meerkosten inzichtelijk te maken als we het onderhoud van 'groen' en 'reiniging' in de woonwijken verhogen naar beheerniveau Basis. En als we in de centra beide beheergroepen verhogen naar beheerniveau Basis respectievelijk Hoog. Ook moeten we inzicht geven in de eventuele eenmalige transitiekosten die we moeten maken als we de twee beheergroepen naar het gewenste niveau brengen. Inmiddels is door de corona-crisis de kaderbrief vervallen. Om de verschillende beheerniveaus (Hoog-Basis-Laag) door te rekenen voor 'groen en reiniging', moeten we eerst bij de beide beheergroepen de basis op orde. Dat hebben we ook al aangekondigd in het integraal beheerplan. Het stabiel krijgen van de gegevens heeft voor ons nu de hoogste prioriteit.

We hebben overigens ook gezien dat ons beheersysteem onvoldoende is toegerust om de benodigde informatie te leveren. Hiervoor is herinrichting van het systeem noodzakelijk. We lopen hierbij tegen technische onvolkomenheden aan als we koppelingen met andere systemen moeten leggen. Deze technisch onvolkomenheden kosten erg veel tijd en energie.

Een ander probleem is de krapte op de markt als het gaat om inhoudelijk kennis en kunde. Hierdoor is het heel lastig om extra deskundigheid in te vliegen, die ons in de uitvoering kunnen ondersteunen en het proces doen versnellen. Voor het zomerreces kunnen we een eerste indicatie geven van de financiële impact.

6.Aangenomen moties raadsvergadering 14 november 2019

Bij reiniging gaan we er daarbij vanuit dat er geen eenmalige transitiekosten zijn, er vanuit gaande dat de verhoging van het beheerniveau in de wintermaanden (geen onkruid) ingaat. Hierbij betreft het namelijk enkel het verhogen van de frequentie en dat zijn structurele kosten. Bij groen ligt dit anders. Hierbij gaat om de feitelijke kwaliteit van de openbare ruimte ~~assets~~ buiten, Die bepaalt ook de hoogte van de eenmalige kosten voor groen. De komende maanden gaan we de toets met de werkelijkheid buiten organiseren. Dit is een arbeidsintensief proces te meer omdat ook hierbij de technische ondersteuning nog niet aan de maat is. Het is waarschijnlijk dat we deze informatie niet tijdig inzichtelijk hebben om de motie op dit punt te kunnen beantwoorden. Hierover zullen we de gemeenteraad in dat geval op een later tijdstip informeren.

Internationale treinverbinding naar Aken

Deze motie is inmiddels afgedaan (collegevergadering 22 januari 2020).

Parkeertarieven Zuyderland Ziekenhuis

In de vergadering van 13 en 14 november 2019 nam de Raad een motie aan om de differentiatie van de parkeertarieven voor het Zuyderland ziekenhuis te onderzoeken. En hier meerdere scenario's voor uit te werken. Momenteel houden we de parkeertarieven voor 2021 tegen het licht en betrekken daar ook de motie bij.

Omgevingswet Integraal

Bij de laatste begrotingsbehandeling heeft de raad een motie aangenomen over de omgevingswet. In de motie vraagt de raad om een integraal overzicht van alle onderdelen van de Omgevingswet. We agenderen deze motie voor de daartoe ingestelde werkgroep van de raad.

Sociale Coöperatie

De uitvoering van deze motie betreffende het onderzoek naar sociale coöperaties stond gepland voor de eerste helft van 2020. Met de nieuwe portefeuillehouder hebben we dit onderwerp besproken. Na verkenning op het onderwerp en de verschillende uitvoeringsvarianten wilden we ook een verdiepend gesprek met de indiener van de motie. Als gevolg van de coronacrisis heeft deze activiteit vertraging opgelopen.

Acute hulpverlening aan mensen die geen inkomen hebben heeft nu onze volledige aandacht. Dat geldt ook voor het organiseren van ondersteuning in aangepaste vorm. Daarom stellen we voor de uitvoering van de motie te verleggen naar de tweede helft van 2020. Dan is ook duidelijk of hieraan financiële consequenties zijn verbonden.

Onderzoek dag- en nachtopvang jongeren

In de motie wordt gevraagd voor een onderzoek naar mogelijkheden voor een dag- en nachtopvang voor jongeren in de eigen regio. We nemen dit onderzoek mee in de bredere ontwikkeling van de Maatschappelijke Opvang. Afgelopen periode hebben we beschreven welke onderdelen we belangrijk vinden bij de opvang van verschillende doelgroepen. En welke uitgangspunten we hierbij willen (blijven) hanteren. In een volgende stap onderzoeken we, in samenspraak met aanbieders uit de regio, welke opties er zijn voor de jongerenopvang. En wat dit financieel betekent. Tegelijkertijd overleggen we ook met centrumgemeente Maastricht die nu de opvangvoorziening voor jongeren financiert. Op basis van de huidige verantwoordelijkheid, via de landelijke centrumregeling, is er geen sprake van financiële consequenties voor de begroting van Sittard-Geleen.

Betrekken van de gemeenteraad bij evaluatie cultuurbedrijf de Domijnen

De evaluatie van cultuurbedrijf De Domijnen is in voorbereiding (aanbestedingsfase). We informeren de gemeenteraad over hoe we de evaluatie opzetten. Op 9 januari 2020 hebben we tijdens de rondebehandeling van het rekenkamerrapport 'Fusie en oprichting cultuurbedrijf de Domijnen', gesproken over een gezamenlijke ronde. Daarin kunnen (een vertegenwoordiging van) gemeenteraad en de Raad van Toezicht spreken over De Domijnen. In verband met de beperkende coronamaatregelen wordt daar in een later stadium van de evaluatie invulling aangegeven.

Jongerenparticipatie

Bij de begrotingsbehandeling 2020 is een motie aangenomen om jongerenparticipatie te vergroten in onze gemeente. De strekking van deze motie is opgenomen in het addendum op het coalitieakkoord. Daarmee kan de motie als afgehandeld worden beschouwd.

Om de jongerenparticipatie te vergroten, suggereerde de motie de Eindhovense aanpak voor die onder de naam 'Adviesvangers' wordt uitgevoerd. Met het organiserend bureau hebben we een oriënterend gesprek gehad. Hieruit bleek dat het bureau een soort 'train-de-trainer' methodiek hanteert. Daarbij leiden ze jongeren op om in gesprek met

6.Aangenomen moties raadsvergadering 14 november 2019

leeftijdgenoten ideeën op te halen hoe ze bij beleid betrokken willen zijn. En welke inbreng ze dan hebben. Hoe je jongeren bereikt en bij beleid betreft, wist het bureau overigens niet. Dat vonden ze vooral een rol van de gemeente. We hadden geen klik met dit bureau, want net de kernvraag van dit moment 'Hoe bereik je jongeren?' konden ze niet beantwoorden.

We hebben we een trainee opdracht gegeven om het proces te ondersteunen. Die heeft veelvuldig contact met onze Jongerencliëntenraad. Deze raad organiseert nu een enquête onder de jongeren van Sittard-Geleen. Met de vraag wanneer ze betrokken willen worden bij gemeentelijk beleid en hoe ze dat dan willen. Door de coronacrisis is ook dit onderzoek gestagneerd. Zodra de crisis voorbij is, gaan zij verder met hun onderzoek. Wij wachten de resultaten met belangstelling af.

In Sittard-Oost is momenteel een Kinderwijkraad actief. De begeleiding hiervan is gefinancierd uit tijdelijke middelen voor de bestrijding van kinderarmoede. We onderzoeken nu hoe en met welke financiële middelen we de kinderkwartaal Sittard-Oost kunnen voortzetten. En hoe we in andere stadsdelen kinderkwartalen kunnen opzetten.

Straattheater

De motie vraagt om in 2020 te onderzoeken of straattheater in Sittard-Geleen (financiële) haalbaar is. We informeren de gemeenteraad in het vierde kwartaal 2020 over de uitkomsten van het onderzoek. In het onderzoek houden we rekening met de maatregelen die rondom het coronavirus gelden bij evenementen.

Gemeentefonds

Tijdens de raadsbehandeling van de programmabegroting 2020 nam de raad de motie Gemeentefonds. Deze motie draagt het College op om:

1. Het Rijk te vragen gemeentefondsbijdrage weer in overeenstemming te brengen met de verwachtingen en afspraken van begin 2018. En met de maatschappelijke opgaven waarvoor we staan;
2. Het Rijk te vragen het trap-op-trap-afstelsysteem te herzien en zodanig aan te passen dat er zich minder vaak schommelingen voordoen in de Algemene Uitkering van het gemeentefonds.

Sittard-Geleen heeft met 22 andere gemeenten een brief aan de Tweede Kamer ondertekend. Deze brief gaat over de oplopende bezuinigingen door stijgende zorgkosten en structurele kortingen op het gemeentefonds. Ook staat in deze brief dat gemeenten hierdoor niet kunnen voldoen aan de beleidsvoornemens uit het interbestuurlijk programma (IBP). En dat de noodzaak om fors te bezuinigen of lasten te verhogen, onontkoombaar is. De brief is begin december 2019 naar de Tweede Kamer verzonden. Deze actie past bij de aangenomen motie Gemeentefonds van de gemeenteraad. Hiermee hebben we deze motie afgedaan.

Senioreninformatie

We hebben op 17 maart 2020 besloten om de Raad via een brief in kennis te stellen van hoe we de motie senioreninformatie hebben afgehandeld.

Op 25 maart 2020 hebben we de raad een brief gestuurd met een compleet overzicht aan gemeentelijk (uitvoerings)beleid gericht op senioren. Daarvan zijn de onderdelen herleidbaar naar de documenten die in de motie zijn genoemd (de inventarisatie coalitieakkoorden Limburgse gemeenten en de NVOG lijst). Van de raadsfracties hebben wij inmiddels de reacties ontvangen en we pakken deze verder op.

Voor inwoners is een overzicht gemaakt dat als concept-seniorenwijzer ook aan de Raad is meegezonden. Dit concept gaan we de komende tijd verder vorm geven. Dat doen we in samenwerking met onze adviesraden op dit gebied.

Verder werken voortdurend aan bewustwording en informatie die voor senioren/kwetsbare doelgroepen belangrijk zijn. In de Stadskrant en op de social media van de gemeente brengen we regelmatig een thema of ontwikkeling onder de aandacht. De uitvoering van deze motie heeft geen financiële consequenties; de uitvoering vindt plaats binnen de eigen organisatie.

7.Regeling grote projecten

Overeenkomstig het raadsbesluit 'Invoering regeling grote projecten' passen we deze regeling voor het eerst toe op basis van een pilotproject in de commissie Begroting en Verantwoording. In de eerstvolgende vergadering van deze commissie maken we nadere afspraken om met het project van de nieuwe zwem- en schaatsvoorziening op de locatie Glanerbrook verder te 'oefenen' met deze regeling. Voor de toekomst willen we deze regeling structureel inbedden via de p&c-cyclus.

8. Investeringsprogramma 2021-2023

Vanaf 2021 hebben we weer investeringsmiddelen voor 'nieuw beleid' beschikbaar. Het beschikbaar budget bedraagt voor 2021-2023 ruim € 41 mln. In de programmabegroting 2020 heeft de raad besloten de inzet van deze middelen te koppelen aan de besluitvorming over de kaderbrief 2020/ programmabegroting 2021.

De kaderbrief is echter geschrapt uit de p&c-cyclus 2020. Daardoor is de programmabegroting 2021 het eerstvolgend moment om beleidsmatige keuzes te maken. Ter voorbereiding op deze besluitvorming nemen we in de 2^e programmarapportage 2020 een eerste verkenning op over de inzet van genoemde middelen.

Om deze richtingen te kunnen bepalen, leggen we een relatie met:

- Het coalitieakkoord Samen Duurzaam 2020-2022/ het Addendum;
- Het bestuurlijk afsprakenkader met de provincie Limburg;
- De Toekomstvisie 2030;
- Het Interbestuurlijk Programma.

Gezien dit proces leggen we de raad tussentijds, met uitzondering van het beschikbaar stellen van krediet voor de centrale onderwijs- en sportvoorziening Grevenbicht-Obbicht respectievelijk voorbereidingskrediet project zwem – en schaatsvoorzieningen, geen afzonderlijke voorstellen voor waarin we aanspraak maken op de middelen uit het investeringsprogramma 2021-2023.

9. Beveiliging ICT

Naar aanleiding van de cyberhack bij de UM (Universiteit Maastricht) en de aanbevelingen die door de UM en ICT beveiligingsspecialist FoxIT geconstateerd zijn hebben we onze eigen maatregelen op het gebied van veiligheid en ICT opnieuw beoordeeld. Veel van de aanbevelingen hadden al onze aandacht en zitten inmiddels in een uitvoeringsfase. Een aantal specifieke maatregelen vereisen echter een verdere aanscherping of dienen alsnog gerealiseerd te worden. Het betreft onder andere het inrichten van een continue 24 uren monitoring systeem waarmee belangrijke verdachte gebeurtenissen op ons netwerk vroegtijdig gesignaleerd kunnen worden. De naam van deze oplossing is SIEM/SOC en de afkortingen staan voor Security Information & Event Management / Security Operations Center). Tevens gaan we onze poortwachters in het netwerk voor ongewenste indringers van buitenaf vervangen. De zogenaamde Firewalls. Deze poortwachters vervangen we direct door de meest geavanceerde nieuwe technologie waardoor we nog beter beschermd zijn tegen eventueel ongewenst bezoek. Als laatste belangrijke bescherming gaan we extra gereedschappen inzetten op al onze mobiele apparaten, zodat deze nog beter beschermd zijn en we altijd met een gerust hart onze mobiele telefoon of laptop buiten de kantoren van de gemeente kunnen gebruiken zonder dat anderen deze apparatuur kunnen af luisteren. Als gemeente hebben wij in 2019 deelgenomen aan de landelijke aanbesteding voor veiligheid vanuit de VNG (GGI-Veilig). De implementatie van SIEM/SOC is één van de onderdelen binnen deze aanbesteding en zal op termijn voor alle gemeenten verplicht worden. Wij bevinden ons met dit traject inmiddels in een vergevorderde aanvraag van de offerte. De hierboven genoemde maatregelen vergen voor ICT een extra eenmalige inspanning die op termijn zal leiden tot structurele verhoogde benodigde capaciteit en middelen ten behoeve van de noodzakelijke focus op ICT veiligheid. Daarnaast constateren we dat veiligheid van ICT maar ook de beschikbaarheid van de ICT omgeving met bijbehorende dienstverlening steeds meer een 24/7 ondersteuning vraagt. Zowel de technische omgeving maar ook de bestaande ICT organisatie zijn hier momenteel niet op ingericht.

Vanuit de ENSIA audit 2019 zijn er geen bevindingen maar wel een aantal aanbevelingen van de IT auditor. We zijn voornemens deze aanbevelingen zo veel mogelijk uit. Het is de bedoeling deze exercitie voor aanvang van de volgende audit in september 2020 af te ronden. De prioriteit ligt hierbij op de bovengenoemde zaken waarover de IT auditor eveneens heeft geadviseerd, dit zal op onderdelen leiden tot het inzetten van extra middelen.

10. Organisatieontwikkeltraject

Voor de uitvoering van de organisatie-ontwikkeltrajecten is een pakket aan samenhangende maatregelen uitgewerkt. Op dinsdag 21 april 2020 zijn wij akkoord gegaan om hiervoor de incidentele financiële middelen ad € 4 mln. in te zetten.

10. Organisatieontwikkeltraject

Ook hebben we structureel € 2,6 mln. vrijgegeven om de organisatie/ bedrijfsvoering op orde te brengen. Dat doen we op basis van afzonderlijke collegevoorstellen Wij hebben ingestemd met het vrijgeven van budgetten voor:

- extra formatie voor het oplossen van knelpunten binnen het team Planning en Opdrachten en team Wijkbeheer;
- een kwaliteitsimpuls in de organisatie en aanpak om strategische advies- en ontwikkelkracht en domeinregie te versterken;
- het op orde brengen van de bedrijfsvoering en het oplossen van knelpunten binnen het team Zorg/ unit Wmo.
- de uitvoering van spoor 3 uit de concernstrategie informatievoorziening. Hiermee beogen we stuurinformatie te genereren waarmee we datagericht kunnen gaan werken.

Via de programmarapportages en het jaarverslag gaan we verder in op de besteding van de middelen en de bereikte resultaten.

Bijlage 1: Begrotingswijzigingen

< wordt nagezonden >

Bijlage 2: Overzicht gebruikte afkortingen

AR	Algemene reserve
BAK	Bestuurlijk Afsprakenkader
BOPZ	Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen
BSW	Beleidsplan Stedelijk Watermanagement
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
COP	Centraal Opleidingsplan
ERD	Eigen risicodragerschap
ESCS	Euregionaal Sport- en Congrescentrum
EV	Eigen vermogen
FJZ	Financieel Juridische Zaken
GGD	Geneeskundige GezondheidsDienst
HIC	High Impact Crimes
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
ISV	Investeringsfonds stedelijke vernieuwing
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
KBL	Kredietbank Limburg
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OZB	Onroerend zaakbelasting
PIW	Partners in Welzijn
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
SPUK	Specifieke uitkering stimulering sport
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VRZL	Veiligheidsregio Zuid Limburg
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWC	Woonwagencentrum